

Energa

**Grupa
Kapitałowa
ENERGA SA**

**Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
zgodne
z Międzynarodowymi
Standardami
Sprawozdawczości
Finansowej
zatwierdzonymi przez
Unię Europejską za rok
zakończony dnia
31 grudnia 2015 roku**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy oraz jego zmiany	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
7. Zmiana szacunków	13
8. Nowe standardy i interpretacje	13
9. Istotne zasady rachunkowości	14
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	26
10. Segmenty działalności	26
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT	29
11. Przychody i koszty	29
12. Podatek dochodowy	32
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	35
13. Rzeczowe aktywa trwałe	35
14. Aktywa niematerialne	39
15. Wartość firmy	41
16. Zapasy	41
17. Prawa do emisji CO ₂	41
18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	41
19. Pozostałe aktywa	42
20. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	42
21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	42
22. Zysk przypadający na jedną akcję	43
23. Dywidendy	44
24. Rezerwy	44
25. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	47
26. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	47
27. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	48
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	49
28. Instrumenty finansowe	49
29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	57
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	62
30. Sprawozdanie z przepłyów pieniężnych	62
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	63
31. Zobowiązania inwestycyjne	63
32. Informacja o podmiotach powiązanych	63
33. Leasing	63
34. Zarządzanie kapitałem	64
35. Aktywa i zobowiązania warunkowe	64
36. Struktura zatrudnienia	65
37. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy	65
38. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy	65

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	11.1	10 804	10 590
Koszt własny sprzedaży	11.2	(8 786)	(8 464)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 018	2 126
Pozostałe przychody operacyjne	11.5	91	107
Koszty sprzedaży	11.2	(336)	(312)
Koszty ogólnego zarządu	11.2	(344)	(350)
Pozostałe koszty operacyjne	11.6	(149)	(125)
Przychody finansowe	11.7	59	115
Koszty finansowe	11.8	(287)	(313)
Zysk brutto		1 052	1 248
Podatek dochodowy	12	(212)	(239)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		840	1 009
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	(3)
Zysk netto za okres		840	1 006
Przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		832	982
Udziały niekontrolujące		8	24
Zysk na jedną akcję (w złotych)	22		
- podstawowy		2,01	2,38
- rozwodniony		2,01	2,38

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynik netto za okres		840	1 006
Składniki, które nigdy nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty		(6)	(47)
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24	(7)	(57)
Odroczony podatek dochodowy	12.3	1	10
Składniki, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty		23	(42)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	2
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	28	(54)
Odroczony podatek dochodowy	12.3	(5)	10
Inne całkowite dochody netto		17	(89)
Całkowite dochody razem		857	917
Przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej		849	893
Udziały niekontrolujące		8	24

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2014 (przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	13	12 912	12 315	11 761
Aktywa niematerialne	14	395	393	399
Wartość firmy	15	143	143	157
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	260	246	245
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	28.1	60	49	31
Pozostałe aktywa długoterminowe	19.1	103	96	57
		13 873	13 242	12 650
Aktywa obrotowe				
Zapasy	16	513	296	302
Należności z tytułu podatku dochodowego		47	76	43
Należności z tytułu dostaw i usług	28.5.1	1 762	1 551	1 470
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	28.4	322	764	567
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	28.1	38	22	13
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	1 669	1 932	1 785
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	19.2	232	208	146
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	20	-	27	109
		4 583	4 876	4 435
SUMA AKTYWÓW		18 456	18 118	17 085

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (kontynuacja)

	Nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2014 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	21.1	4 522	4 522	4 522
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		-	-	(2)
Kapitał rezerwowy	21.4	447	447	447
Kapitał zapasowy	21.5	661	607	522
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	21.6, 28.5	6	(17)	27
Zyski zatrzymane	21.7	3 134	2 957	2 520
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej		8 770	8 516	8 036
Udziały niekontrolujące	21.8	44	37	13
		8 814	8 553	8 049
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty i pożyczki	28.5.2	2 475	2 390	1 812
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	28.5.2	3 116	3 117	3 120
Rezerwy długoterminowe	24	664	632	549
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	591	553	544
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje długoterminowe	26	531	526	489
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	28.1	25	32	6
		7 402	7 250	6 520
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		877	869	890
Bieżąca część kredytów i pożyczek	28.5.2	203	171	274
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	28.5.2	76	72	70
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		2	50	7
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	26	161	158	159
Rezerwy krótkoterminowe	24	471	374	444
Pozostałe zobowiązania finansowe	28.1	193	229	235
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	25	257	363	356
Zobowiązanie bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	20	-	29	81
		2 240	2 315	2 516
Zobowiązania razem		9 642	9 565	9 036
SUMA PASYWÓW		18 456	18 118	17 085

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Nota	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej							Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane				
Nota	21.2		21.4	21.5	21.6, 28.7	21.7		21.8		
Na dzień 1 stycznia 2015		4 522	-	447	607	(17)	2 957	8 516	37	8 553
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24	-	-	-	-	-	(6)	(6)	-	(6)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	-	-	-	-	23	-	23	-	23
Zysk netto za okres		-	-	-	-	-	832	832	8	840
Suma całkowitych dochodów za okres		-	-	-	-	23	826	849	8	857
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych		-	-	-	54	-	(54)	-	-	-
Wypłata dywidendy	23	-	-	-	-	-	(596)	(596)	-	(596)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych		-	-	-	-	-	1	1	(1)	-
Na dzień 31 grudnia 2015		4 522	-	447	661	6	3 134	8 770	44	8 814
Na dzień 1 stycznia 2014		4 522	(2)	447	522	27	2 520	8 036	13	8 049
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24	-	-	-	-	-	(47)	(47)	-	(47)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	2	-	-	-	-	2	-	2
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	-	-	-	-	(44)	-	(44)	-	(44)
Zysk netto za okres		-	-	-	-	-	982	982	24	1 006
Suma całkowitych dochodów za okres		-	2	-	-	(44)	935	893	24	917
Podział zysków/ pokrycie straty lat ubiegłych		-	-	-	85	-	(85)	-	-	-
Wypłata dywidendy	23	-	-	-	-	-	(414)	(414)	-	(414)
Zbycie udziałów jednostek zależnych		-	-	-	-	-	1	1	-	1
Na dzień 31 grudnia 2014		4 522	-	447	607	(17)	2 957	8 516	37	8 553

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto z działalności kontynuowanej		1 052	1 248
Strata brutto z działalności zaniechanej oraz zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		-	(3)
Korekty o pozycje:			
(Zyski)/ straty z tytułu różnic kursowych		(1)	10
Amortyzacja	11.2	916	861
Odsetki i dywidendy, netto		241	212
Strata na działalności inwestycyjnej	30	66	30
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:			
Zmiana stanu należności	30	(235)	(129)
Zmiana stanu zapasów		(214)	7
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	30	(100)	(56)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(15)	14
Zmiana stanu rezerw	30	106	(44)
		1 816	2 150
Podatek dochodowy zapłacony		(212)	(198)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 604	1 952
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		13	33
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(1 602)	(1 469)
Wpływy z lokat powyżej 3 m-cy		14	57
Założenie lokat powyżej 3 m-cy		(14)	(30)
Nabycie jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading		-	(247)
Sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading		442	50
Sprzedaż jednostki zależnej		-	21
Pozostałe		8	5
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1 139)	(1 580)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		340	950
Splata pożyczek/kredytów		(240)	(529)
Dywidendy wypłacone	23	(596)	(414)
Odsetki zapłacone		(220)	(242)
Pozostałe		(2)	(9)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(718)	(244)
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(253)	128
Środki pieniężne na początek okresu	18	1 911	1 783
Środki pieniężne na koniec okresu	18	1 658	1 911

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Grupa Kapitałowa ENERGA SA („Grupa”) składa się z **ENERGA Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) z siedzibą w Gdańsku i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk–Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku podmiotem kontrolującym Spółkę oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej ENERGA SA jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy oraz jego zmiany**2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy wchodzi ENERGA SA oraz następujące spółki:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Segment Dystrybucja					
1	ENERGA-OPERATOR SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Elbląg Sp. z o.o.	Elbląg	eksploatacja sieci	100	100
3	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	eksploatacja sieci	100	100
4	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Kalisz Sp. z o.o.	Kalisz	eksploatacja sieci	100	100
5	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Płock Sp. z o.o.	Płock	eksploatacja sieci	100	100
6	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	eksploatacja sieci	100	100
7	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Toruń Sp. z o.o.	Toruń	eksploatacja sieci	100	100
8	ENERGA-OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.	Koszalin	techniczna obsługa odbiorców	100	100
9	Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
10	Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.	Kalisz	wykonawstwo i projektowanie	100	100
11	ZEP - Centrum Wykonawstwa Specjalistycznego Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	100	100
12	Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.	Koszalin	wykonawstwo i projektowanie	100	100
13	ENERGA-OPERATOR Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
14	Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji ¹	Toruń	zaopatrzenie	100	100
Segment Sprzedaż					
15	ENERGA-OBROT SA	Gdańsk	obrot energią elektryczną	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
16	ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.	Gdańsk	obsługa klienta	100	100
17	ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
18	ENERGA SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obrot energią elektryczną	100	100
19	Enspirion Sp. z o.o. (poprzednio: ENERGA Innowacje Sp. z o.o.) ²	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
20	EOB PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
21	EOB PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
Segment Wytwarzanie					
22	ENERGA Wytwarzanie SA	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
23	ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,38
24	ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
25	ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o. ³	Ostrołęka	dystrybucja energii ciepłej	99,99	99,99
26	ENERGA Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	94,81	94,68
27	ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. ⁴	Kalisz	dystrybucja energii ciepłej	91,24	91,24
28	ENERGA Invest SA	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
29	ZEC Żychlin Sp. z o.o.	Żychlin	dystrybucja energii ciepłej	100	100
30	Elektrownia Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	100	100
31	AEGIR 4 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
32	BORA Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
33	BREVA Sp. z o.o. ⁵	Gdańsk	wytwarzanie energii	-	100
34	Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność konsultingowa	100	100
35	Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
36	Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
37	ENERGA Elektrociepłownia Kalisz SA w likwidacji	Kalisz	wytwarzanie energii	-	100
Segment Pozostałe					
38	ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo-płacowe i administracyjne	100	100
39	ENERGA Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
40	ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
41	RGK Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami	100	100
42	ENSA PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
43	ENSA PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
44	ENSA PGK3 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
45	ENSA PGK4 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
46	ENSA PGK5 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
47	ENSA PGK6 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
48	ENSA PGK7 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
49	ENSA PGK8 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100

¹ W dniu 23 stycznia 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę o rozwiązaniu i rozpoczęciu procesu likwidacji spółki. Spółka została wykreślona z KRS w dniu 25 stycznia 2016 roku.

² W dniu 30 stycznia 2015 roku Sąd rejestrowy dokonał wpisu zmiany nazwy spółki ENERGA Innowacje Sp. z o.o. na Enspiron Sp. z o.o.

³ W dniu 24 listopada 2015 roku nastąpiła rejestracja w KRS nowej nazwy firmy ENERGA OPEC Sp. z o.o. Obecnie obowiązująca nazwa to ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.

⁴ W dniu 23 listopada 2015 roku nastąpiła rejestracja w KRS nowej nazwy firmy Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. Obecnie obowiązująca nazwa to ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.

⁵ Patrz opis w nocie 2.2.

2.2. Zmiany w składzie Grupy w okresie sprawozdawczym

W dniu 15 kwietnia 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek ENERGA Wytwarzanie SA (spółka przejmująca) i BREVA Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie odbyło się bez podwyższania kapitału zakładowego spółki przejmującej.

W dniu 30 grudnia 2015 roku Sąd Rejestrowy dokonał wykreślenia spółki ENERGA Elektrociepłownia Kalisz SA w likwidacji z KRS.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W okresie od 1 stycznia do 29 kwietnia 2015 roku skład Zarządu jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

- Mirosław Bieliński – Prezes Zarządu,
- Roman Szyszko – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Wojciech Topolnicki – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju.

W dniu 29 kwietnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu Zarządu IV kadencji w następującym składzie:

- Andrzej Tersa – Prezes Zarządu, odwołany z dniem 7 grudnia 2015 roku,
- Seweryn Kędra – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych, odwołany z dniem 3 stycznia 2016 roku,
- Jolanta Szydłowska – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych, odwołana z dniem 7 grudnia 2015 roku.

W okresie od 6 października do 2 grudnia 2015 roku delegowanym do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii Rozwoju był Pan Waldemar Kamrat, członek Rady Nadzorczej.

W okresie od 7 grudnia 2015 roku do 3 stycznia 2016 roku delegowanym do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu był Pan Roman Pionkowski, członek Rady Nadzorczej.

W dniu 29 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 4 stycznia 2016 roku Zarządu V kadencji w składzie:

- Dariusz Kaśków – Prezes Zarządu,
- Mariusz Rędaszka – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Roman Pionkowski – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju, odwołany z dniem 26 lutego 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 1 lutego 2016 roku do składu Zarządu Pana Grzegorza Ksepko, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 14 marca 2016 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2015 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek ENERGA SLOVAKIA s.r.o. oraz ENERGA Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób następujący: dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, z wyjątkiem kapitałów, odpowiednio według kursu średniego na dzień kończący okres sprawozdawczy, kapitały – według kursu na dzień transakcji, dane ze sprawozdania z zysków lub strat według średniego kursu za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień kończący okres sprawozdawczy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy

Grupa dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) oraz pojedynczych składników aktywów.

Analizie podlegają zarówno czynniki zewnętrzne, w tym zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność lub też na rynkach, do obsługi których aktywa Grupy są wykorzystywane, jak i czynniki wewnętrzne związane z fizycznym stanem rzeczowych składników aktywów oraz zmianami w sposobie ich wykorzystywania. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzane są testy na utratę wartości aktywów, zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 9.7. Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości przedstawiono w notach 13 oraz 15.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przysługujące pracownikom spółek Grupy po okresie zatrudnienia) szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Pozostałe rezerwy wyceniane są zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń i tworzonych rezerw przedstawiono w nocie 24.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących ich wartości rezydualnej. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków. Weryfikacja przeprowadzona w roku 2015 nie miała istotnego wpływu na koszty bieżącego okresu.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach (kontynuacja)

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne w segmencie wytwarzania, a także szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej są ścieżki cenowe energii opracowywane przez niezależnych branżowych ekspertów. Grupa korzysta z eksperckich raportów ścieżek cenowych, obejmujących projekcje cenowe dla polskiego rynku. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości na zmianę ścieżek ujawniono w notach 13 i 24.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w notcie 12.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notcie 28.3.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, za okres nie objęty odczytem. Kwota przychodów ujętych na dzień 31 grudnia 2015 roku na podstawie szacunków wyniosła 644 mln zł (524 mln zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień kończący okres sprawozdawczy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Odpisy aktualizujące tworzone są w oparciu o analizę wiekową należności, a także indywidualną analizę sytuacji dłużników. Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w notcie 28.5.1.

7. Zmiana szacunków

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany kwotowe szacunków wynikały ze zdarzeń jakie miały miejsce w okresach sprawozdawczych.

8. Nowe standardy i interpretacje

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2015

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2015:

- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne” - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011 - 2013)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

8. Nowe standardy i interpretacje (kontynuacja)

- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo” – Rośliny produkcyjne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” - Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2015)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Grupa ocenia, że powyższe zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy.

8.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „Aktywa i Zobowiązania Regulacyjne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (nie określono daty wejścia w życie),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych” – Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Nowe standardy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dokonują znacznych zmian w porównaniu do obecnie obowiązujących standardów. Po wstępnej analizie Grupa przewiduje, że zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na jej sprawozdania finansowe, co zostanie potwierdzone po szczegółowym zbadaniu zagadnienia.

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Z punktu widzenia Grupy główną zmianą jest wymóg rozpoznania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy prawa do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązania finansowego zarówno w przypadku umów spełniających kryteria leasingu finansowego, jak i operacyjnego. Powyższa zmiana wpłynie na wzrost wartości aktywów i zobowiązań. Grupa nie dokonała jeszcze szczegółowej analizy wpływu nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa nie przewiduje, aby pozostałe zmiany w MSSF wymienione powyżej, miały istotny wpływ na jej sprawozdania finansowe.

9. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były w sposób ciągły za wyjątkiem zmian opisanych w Nocie 9.28.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe ENERGA SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty, lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Grupa rozważa ponadto, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako odrębny podmiot (silos). Jeżeli Grupa sprawuje kontrolę nad uznanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji.

Grupa rozlicza transakcje nabycia jednostek zależnych przy zastosowaniu metody przejścia. Zapłata przekazana w ramach transakcji ustalana jest jako wartość godziwa przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania jednostki przejmowanej, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej. Udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej ujmowane są według wartości proporcjonalnego udziału (odpowiadającego udziałowi niedającemu kontroli) w możliwych do zidentyfikowania ujętych aktywach netto jednostki przejmowanej. Wartość firmy powstająca w transakcji nabycia wyliczana jest zgodnie z zasadami przedstawionymi w Nocie 9.6. Koszty związane z transakcją nabycia jednostki zależnej odnoszone są w koszty okresu.

Z transakcji w ramach Grupy są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9.2. Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą rozliczane są poprzez sumowanie poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. W przypadku spółki przejmowanej sumowaniu podlegają poszczególne pozycje bilansowe i wynikowe ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym tej spółki, w wartościach prezentowanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy łączącymi się jednostkami, w tym zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka), oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się jako element zmian wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania jednostek zagranicznych objętych konsolidacją pełną są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich sprawozdania z zysków lub strat są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
EURO	4,2615	4,2623

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie		
Waluta	1 stycznia - 31 grudnia 2015	1 stycznia - 31 grudnia 2014
EURO	4,1848	4,1893

9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto, tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla rzeczowych aktywów trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF UE) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitałowych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

• Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:	5 - 100 lat
– Budynki	10 - 100 lat
– Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5 - 50 lat
• Maszyny i urządzenia techniczne	3 - 50 lat
• Środki transportu	3 - 14 lat
• Urządzenia biurowe, w tym:	1 - 15 lat
– Sprzęt komputerowy	1 - 5 lat
– Pozostałe	1 - 15 lat
• Inne rzeczowe aktywa trwałe	2 - 15 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.5. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, w tym prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte za gotówkę lub w ramach połączeń jednostek gospodarczych (prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie traktowane są jako leasing operacyjny i ewidencjonowane pozabilansowo).

Aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich usunięcia.

9.6. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących, nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków (lub zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgową, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Przy szacowaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia Grupa uwzględni zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość księgową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości księgowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz odpowiednia część kosztów bieżących pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwale przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwale nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.9. Zapasy

Do zapasów zalicza się aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług,
- a także świadectwa pochodzenia energii oraz prawa do emisji CO₂.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto.

Stosowane do wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel oraz prawa do emisji CO₂ – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenia – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,
- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Świadectwa pochodzenia

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w Grupie w okresie obrachunkowym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa, tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji i ujmuje w przychodach ze sprzedaży. Przez wartość godziwą rozumie się średnioważoną cenę świadectw pochodzenia z danego miesiąca ustaloną na podstawie notowań na Towarowej Gieldzie Energii.

Zakupione świadectwa pochodzenia wycenia się w cenie nabycia.

Prawa do emisji CO₂

Nabyte prawa do emisji CO₂ wycenia się w cenie nabycia. Prawa do emisji CO₂ otrzymane nieodpłatnie wycenia się w wartości zerowej i ewidencjonuje pozabilansowo.

9.10. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

9.11. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach niefinansowych rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

9.12. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia Grupa klasyfikuje jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi). Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Jeżeli Grupa ma zamiar dokonać zbycia, które prowadziłyby do utraty kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży jeżeli wszystkie wyżej wymienione kryteria są spełnione oraz niezależnie od tego czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji zbycia.

Aktywa trwałe i grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości księgowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

9.13. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej.

Zyski zatrzymane obejmują wynik netto roku bieżącego, niepodzielone wyniki z lat ubiegłych, kapitały rezerwowe i zapasowe jednostek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli, korekty związane z przejściem na MSSF oraz korekty związane ze zmianą w udziale w spółkach zależnych po objęciu kontroli przez jednostkę dominującą.

9.14. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Zgodnie z regulacjami obowiązującymi w poszczególnych spółkach pracownicy Grupy uprawnieni są do otrzymywania określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych - nagród jubileuszowych.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez aktuarium, przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

- odprawy emerytalno-rentowe wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Tworzone rezerwy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe – odwijanie dyskonta), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat.

Rezerwy tworzone na nagrody jubileuszowe ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne oraz koszty finansowe – odwijanie dyskonta).

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

W poprzednich okresach sprawozdawczych w spółkach Grupy uruchamiane były programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO”) oraz zasady indywidualnych odejść („ZIO”). Jako rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia Grupa ujmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO oraz pozostałych działań z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia, w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy zakończą pracę w spółkach Grupy oraz oszacowanej wartości odprawy lub odszkodowania. Rezerwy tworzone są w momencie podania do wiadomości zainteresowanych stron głównych elementów planu restrukturyzacji.

9.15. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na rekultywację terenu oraz przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały. Wzrost rezerwy związany z upływem czasu (odwijanie dyskonta) odnoszony jest w koszty finansowe. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta lub szacowanego kosztu rekultywacji/likwidacji koryguje wartość rzeczowych aktywów trwałych, których rezerwa dotyczy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów tworzy się systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego na bazie wielkości rzeczywistej emisji CO₂, z uwzględnieniem darmowych uprawnień do emisji CO₂, wg następujących zasad i kolejności:

- w części pokrytej przyznanymi nieodpłatnymi uprawnieniami (proporcjonalnie do łącznej ilości nieodpłatnych uprawnień przyznanym dla danego roku) - w wartości zerowej,
- w części pokrytej uprawnieniami zakupionymi – w cenie nabycia,
- w części nie pokrytej posiadanymi lub należnymi uprawnieniami – na podstawie zakontraktowanych cen zakupu uprawnień, a następnie na podstawie cen rynkowych uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Rezerwa z tytułu obowiązku umorzenia świadectw

Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w kogeneracji, a także świadectw efektywności energetycznej tworzy się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości wynikającej z zakontraktowanych praw majątkowych, a następnie wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień kończący okres sprawozdawczy lub w wysokości opłaty zastępczej.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.16. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.17. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane w formie dotacji środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od otrzymanych aktywów trwałych.

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów Grupa wykazuje również przychody z tytułu przyłączania klientów do sieci, tzw. opłaty przyłączeniowe, które zostały otrzymane przed 1 lipca 2009 roku. Opłaty przyłączeniowe otrzymywane po tej dacie rozpoznawane są jednorazowo w przychodach okresu.

9.18. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

W przypadku, gdy Grupa otrzymuje kredyt lub pożyczkę na zasadach preferencyjnych, na dzień początkowego ujęcia, dokonuje się wyceny takiego instrumentu finansowego w wartości godziwej, odpowiadającej wartości zdyskontowanych przepływów, z użyciem rynkowych stóp procentowych dla podobnych instrumentów. Różnicę między wyliczoną w ten sposób kwotą wyceny a wyceną według zamortyzowanego kosztu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dotację i rozlicza liniowo przez okres spłaty zobowiązania w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.19. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania aktywa lub okres leasingu, jeśli nie ma wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego (w tym otrzymane nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów). Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego (patrz nota 33.2). Płatności leasingowe ujmowane są jako przychody w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.20. Instrumenty finansowe

9.20.1. Aktywa finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie aktywów finansowych:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- a) jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
  - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.
- b) został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Składnik aktywów finansowych może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowany do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do sprawozdania z zysków lub strat (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona), jeśli spełnione zostały następujące kryteria:
  - taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
  - aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, lub
  - aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa w szczególności zalicza jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym ENERGA Trading SFIO („Fundusz”). Na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąc) Grupa wycenia wartość jednostek uczestnictwa w Funduszu jako iloczyn ilości posiadanych jednostek i wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa. Wycena dokonywana jest przez firmę zarządzającą funduszem.

Aktywa finansowe w tej kategorii wyceniane są początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu zyski/straty z wyceny do wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne i ujmowane po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, zyski i straty z wyceny do wartości godziwej (nie stanowiące utraty wartości) ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

9.20.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Do istotnych obiektywnych przesłanek Grupa zalicza przede wszystkim poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej poniżej ceny nabycia, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

W przypadku, gdy występują obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego w kwocie odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Kwotę straty ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i – w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej – amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do sprawozdania z zysków lub strat. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w sprawozdaniu z zysków lub strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Odwróceniu w sprawozdaniu z zysków lub strat nie podlegają odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży.

9.20.3. Zobowiązania finansowe

Grupa identyfikuje zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne. W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

9.20.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty zabezpieczające i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa może podjąć decyzję o desygnowaniu wybranych instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jako instrumentów zabezpieczających w ramach identyfikowanego powiązania zabezpieczającego. Grupa dopuszcza stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych tylko w przypadku, gdy spełnione są określone kryteria, tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Sporządzana dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób bieżącej oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do sprawozdania z zysków lub strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Prezentacja

W związku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa stosuje następującą prezentację:

- efektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest księgowana w pozostałych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny,
- odsetki z tytułu instrumentów zabezpieczających są prezentowane w tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowany jest wynik odsetkowy na pozycji zabezpieczanej,
- rewaluacja instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowana jest rewaluacja walutowa pozycji zabezpieczanej,
- nieefektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

9.21. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone jest przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W przypadku jednostek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej (patrz nota 12.4) przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)**9.22. Przychody ze sprzedaży**

Przychody ze sprzedaży są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy oraz inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy, prawdopodobne jest ściągnięcie kwoty należności oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej oraz ze sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego

Za moment sprzedaży usługi dystrybucji energii elektrycznej oraz sprzedaży energii do odbiorcy końcowego przyjmuje się moment dostarczenia tych produktów do odbiorcy, co jest rejestrowane przez licznik energii elektrycznej. W praktyce momentem sprzedaży jest data odczytu układu pomiarowo-rozliczeniowy.

W przypadku, gdy w okresie rozliczeniowym nie dokonano odczytu rzeczywistego z licznika, podstawą do ustalenia przychodu jest szacunek, ustalany na podstawie średniodobowego zużycie energii elektrycznej w poprzednich okresach rozliczeniowych. Do wyliczenia przychodu wykorzystywane są cenniki obowiązujące w danym okresie.

Przychody ze sprzedaży energii na rynku hurtowym

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej odbywa się poprzez zgłoszenie przez odbiorcę i dostawcę do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) ilości deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą Grupa zobowiązana jest zgodnie z poszczególnymi umowami dostarczyć lub spowodować jej dostarczenie (poprzez zakup energii elektrycznej na Rynku Bilansującym), a odbiorca odebrać. W przypadku wytwarzania przez jednostkę wytwórczą energii elektrycznej bez zawartej transakcji bilateralnej (z odbiorcą) następuje sprzedaż energii na Rynek Bilansujący (do OSP). OSP jako swego rodzaju gwarant rozliczeń ilościowych zabezpiecza wiarygodność danych w zakresie dostarczanych ilości energii.

9.23. Koszty działalności operacyjnej

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczenia usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów,

Koszty sprzedaży obejmują koszty związane z obsługą i pozyskaniem klientów oraz koszty marketingu i reklamy.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością oraz spółkami wchodzącymi w skład Grupy.

9.24. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.25. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na inne całkowite dochody,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen księgowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej rzeczowego aktywa trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości księgowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)**9.26. Zysk netto na akcję**

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku scalenia lub podziału akcji, do kalkulacji stosuje się retrospektywnie liczbę akcji po ich scaleniu lub podziale.

9.27. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

9.28. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych oraz korekta danych finansowych z lat ubiegłych

W bieżącym okresie sprawozdawczym polityka rachunkowości Grupy stosowana była w sposób ciągły za wyjątkiem poniżej opisanych.

- w poprzednich okresach sprawozdawczych Grupa prezentowała inwestycję w jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO („Fundusz”) jako ekwiwalenty środków pieniężnych. W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa zmieniła sposób powyższej prezentacji, poprzez wyodrębnienie w aktywach obrotowych pozycji „Inwestycje w portfel aktywów finansowych”. Zdaniem Zarządu Grupy prezentacja taka lepiej odzwierciedla ryzyka związane z inwestycją w Fundusz.
- ponadto Grupa dokonała zmian w układzie pozycji prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, poprzez połączenie tytułów w pozycje zbiorcze. Zmiany te miały na celu zwiększenie przejrzystości i użyteczności danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Kwoty korekt dotyczących poprzedniego okresu prezentowanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przedstawiono poniżej:

	Stan na 31 grudnia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Stan na 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Nieruchomości inwestycyjne	41	(41)	-
Pochodne instrumenty finansowe	29	(29)	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	20	29	49
Pozostałe aktywa długoterminowe	55	41	96
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	-	764	764
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 696	(764)	1 932
PASYWA			
Pochodne instrumenty finansowe	23	(23)	-
Pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	8	24	32
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	1	(1)	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje	37	(37)	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	121	(121)	-
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	-	158	158

	Stan na 1 stycznia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Stan na 1 stycznia 2014 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Nieruchomości inwestycyjne	15	(15)	-
Pochodne instrumenty finansowe	13	(13)	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	18	13	31
Pozostałe aktywa długoterminowe	42	15	57
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	-	567	567
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 352	(567)	1 785
PASYWA			
Pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	5	1	6
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	1	(1)	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje	32	(32)	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	127	(127)	-
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	-	159	159

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading	-	(247)	(247)
Sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading	-	50	50
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	325	(197)	128
Środki pieniężne na początek okresu	2 350	(567)	1 783
Środki pieniężne na koniec okresu	2 675	(764)	1 911

Zmiany danych porównywalnych nie mają wpływu na rachunek zysków lub strat oraz na zysk netto przypadający na 1 akcję.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

10. Segmenty działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty wydzielone ze względu oferowanych produktów. Podział sprawozdawczości Grupy opiera się na następujących segmentach operacyjnych:

- Dystrybucja - dystrybucja energii elektrycznej przez ENERGA-OPERATOR SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z dystrybucją prowadzona przez inne spółki Grupy,
- Wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych, wytwarzanie oraz dystrybucja energii cieplnej, a także działalność serwisowo - remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii,
- Sprzedaż – handel energią elektryczną (obróć hurtowy i sprzedaż detaliczna) oraz usługi oświetlenia,
- Pozostałe – centra usług wspólnych w obszarach księgowym, kadrowo-płacowym, administracyjnym oraz teleinformatycznym, a także działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano również jednostkę dominującą.

Podstawowymi miernikami, na bazie których Zarząd ENERGA SA dokonuje oceny wyników działalności segmentów jest wynik netto oraz EBITDA, tj. zysk/(strata) z działalności operacyjnej (obliczony jako zysk/strata brutto skorygowany o udział w zysku jednostki stowarzyszonej, przychody finansowe oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację.

Transakcje pomiędzy segmentami rozliczane są na warunkach rynkowych.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych oraz aktywa zagraniczne nie mają znaczącego wpływu na działalność Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów sprawozdawczych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku oraz aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wraz z odpowiednio przekształconymi danymi porównywalnymi (zmiana prezentacji funduszu ENERGA Trading SFIO opisana w nocie 9.28).

10. Segmenty działalności (kontynuacja)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku lub na dzień 31 grudnia 2015 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 199	5 570	1 031	4	10 804	-	10 804
Sprzedaż między segmentami	56	170	353	170	749	(749)	-
Przychody segmentu ogółem	4 255	5 740	1 384	174	11 553	(749)	10 804
EBITDA							
Amortyzacja	711	34	168	18	931	(15)	916
Zysk/ (strata) z działalności operacyjnej	977	138	207	(45)	1 277	3	1 280
Przychody/ koszty finansowe netto	(137)	16	(62)	885	702	(930)	(228)
Zysk/ (strata) brutto	840	154	145	840	1 979	(927)	1 052
Podatek dochodowy	(173)	(35)	(30)	27	(211)	(1)	(212)
Zysk/ (strata) netto	667	119	115	867	1 768	(928)	840
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	708	115	227	619	1 669	-	1 669
Aktywa ogółem	12 259	2 461	4 589	12 811	32 120	(13 664)	18 456
Zobowiązania finansowe	3 670	255	1 512	5 835	11 272	(5 402)	5 870
Zobowiązania ogółem	5 994	1 580	2 052	6 076	15 702	(6 060)	9 642
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	1 123	58	392	48	1 621	(38)	1 583
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	-	1	17	2	20	-	20

10. Segmenty działalności (kontynuacja)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku lub na dzień 31 grudnia 2014 roku (przekształcone)	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 934	5 150	1 497	9	10 590	-	10 590
Sprzedaż między segmentami	63	565	326	124	1 078	(1 078)	-
Przychody segmentu ogółem	3 997	5 715	1 823	133	11 668	(1 078)	10 590
EBITDA							
Amortyzacja	692	30	142	21	885	(24)	861
Zysk/ (strata) z działalności operacyjnej	844	101	556	(91)	1 410	36	1 446
Przychody / koszty finansowe netto	(131)	37	(73)	716	549	(747)	(198)
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-
Zysk / (strata) brutto	713	138	483	625	1 959	(711)	1 248
Podatek dochodowy	(114)	(30)	(99)	14	(229)	(10)	(239)
Strata netto z działalności zaniechanej i zbycia aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	(3)	(3)	-	(3)
Zysk/ (strata) netto	599	108	384	636	1 727	(721)	1 006
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	840	322	350	420	1 932	-	1 932
Aktywa ogółem	12 204	2 386	4 686	12 369	31 645	(13 527)	18 118
Zobowiązania finansowe	3 474	51	1 474	5 716	10 715	(4 965)	5 750
Zobowiązania ogółem	6 027	1 517	2 031	5 915	15 490	(5 925)	9 565
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	1 148	38	271	29	1 486	(9)	1 477
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	1	-	34	1	36	-	36

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT

11. Przychody i koszty

11.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	6 424	6 482
Energia elektryczna	6 112	6 019
Świadcstwa pochodzenia energii	205	473
Gaz	90	12
Pozostałe towary, produkty i materiały	276	237
Podatek akcyzowy	(259)	(259)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	4 380	4 108
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	3 923	3 724
Opłaty za przyłączanie odbiorców	97	60
Przychody z najmu	85	86
Pozostałe usługi	275	238
RAZEM	10 804	10 590

11.2. Koszty działalności według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	916	861
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne (w tym poniesione zaliczki)	20	36
Zużycie materiałów i energii, w tym:	832	873
<i>Zużycie paliw</i>	<i>448</i>	<i>593</i>
Usługi obce, w tym:	1 434	1 292
<i>Opłaty przesyłowe i tranzytowe</i>	<i>933</i>	<i>866</i>
Podatki i opłaty	377	332
Koszty świadczeń pracowniczych	913	947
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	40	36
Pozostałe koszty rodzajowe	76	63
Zmiana stanu produktów	(5)	2
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(97)	(84)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	4 960	4 768
Razem koszty operacyjne	9 466	9 126
w tym:		
Koszt własny sprzedaży	8 786	8 464
Koszty sprzedaży	336	312
Koszty ogólnego zarządu	344	350

11. Przychody i koszty (kontynuacja)

11.3. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	902	872
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	810	762
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	18	35
Amortyzacja aktywów niematerialnych	71	73
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	1	1
Odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjne	2	1
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	14	8
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	6	4
Amortyzacja aktywów niematerialnych	8	4
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	20	17
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	9	13
Amortyzacja aktywów niematerialnych	11	4

11.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	635	649
Koszty ubezpieczeń społecznych	123	120
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe	34	56
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	121	122
Taryfa energetyczna - koszty bieżące	11	10
ZFSS - odpisy za bieżący rok obrotowy	30	32
Pracowniczy Program Emerytalny	36	38
Szkolenia pracownicze	12	9
Wydatki związane z BHP	7	7
Pozostałe	25	26
RAZEM	913	947

11.5. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania	35	37
Dotacje	18	11
Rozwiązanie rezerw (np. sprawy sądowe)	17	42
Przychody dotyczące nielegalnego poboru energii	5	5
Nadwyżka przychodów z tytułu rozwiązania rezerw aktuarialnych nad kosztami restrukturyzacji zatrudnienia	6	-
Pozostałe	10	12
RAZEM	91	107

11. Przychody i koszty (kontynuacja)**11.6. Pozostałe koszty operacyjne**

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Strata ze zbycia/ likwidacja rzeczowych aktywów trwałych/ aktywów niematerialnych	46	20
Koszty usuwania szkód losowych	38	28
Utworzenie rezerw	33	26
Odszkodowania	14	10
Koszty dotyczące nielegalnego poboru energii	7	3
Koszty postępowania spornego	3	6
Nadwyżka kosztów restrukturyzacji zatrudnienia nad przychodami z tytułu rozwiązania rezerw aktuarialnych	-	8
Odpis wartości firmy	-	14
Pozostałe	8	10
RAZEM	149	125

Wykazane w tabeli koszty restrukturyzacji zatrudnienia zaprezentowane są po skompensowaniu o rozwiązanie rezerw na świadczenia pracownicze (świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe) dla pracowników, których dotyczą realizowane w Grupie działania restrukturyzacyjne (w szczególności pracowników, którzy skorzystali z programów dobrowolnych odejść).

11.7. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	58	111
Przychody odsetkowe	58	90
Zysk ze zbycia inwestycji	-	15
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywa finansowe)	-	5
Różnice kursowe	-	1
Pozostałe przychody finansowe	1	4
RAZEM	59	115

11.8. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	264	286
Koszty odsetkowe	261	284
Różnice kursowe	3	2
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	23	27
Odsetki aktuarialne i inne odsetki	19	22
Pozostałe	4	5
RAZEM	287	313

12. Podatek dochodowy**12.1. Obciążenia podatkowe**

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Sprawozdanie z zysków lub strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(181)	(235)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(8)	27
Odroczony podatek dochodowy	(23)	(31)
Obciążenie podatkowe wykazywane w sprawozdaniu z zysków lub strat	(212)	(239)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	(4)	20
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(4)	20

W zakresie podatku dochodowego Grupa co do zasady podlegała w roku 2015 przepisom ogólnym. Za wyjątkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej ENERGA (patrz opis w nocie 12.4), nie wystąpiły inne przypadki, które różnicowałyby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 052	1 248
Strata przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej oraz ze zbycia aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	(3)
Zysk brutto przed opodatkowaniem	1 052	1 245
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(200)	(237)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(8)	27
Podatek od kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(16)	(14)
Podatek od przychodów trwale niebędących podstawą do opodatkowania	2	4
Straty podatkowe	11	(6)
Różnice przejściowe dla których nie utworzono aktywa na podatek odroczony	(1)	(13)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej w sprawozdaniu z zysków lub strat	(212)	(239)

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. W latach 2015 oraz 2014 obowiązywała stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

Rok podatkowy jak i okres, za który sporządzone jest niniejsze sprawozdanie finansowe pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12. Podatek dochodowy (kontynuacja)**12.3. Odroczonego podatek dochodowy**

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	520	513
od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i zapasów	149	142
od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	51	89
nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	65	71
od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	76	73
od rezerw na nagrody jubileuszowe	50	46
od rezerw z tytułu obowiązku umorzenia świadectw	47	29
od rezerw na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	7	7
od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	6	8
niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	4	5
od pozostałych rezerw	36	44
naliczone koszty	15	11
straty podatkowe	7	16
pozostałe	7	3
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości	-	(31)
Kompensata	(260)	(267)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	260	246

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	851	820
od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	758	747
naliczone przychody	48	27
od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	13	19
od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	28	26
pozostałe	4	1
Kompensata	(260)	(267)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	591	553

Grupa nie ujęła w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości nierozliczonych strat podatkowych poniesionych w latach 2012 - 2013 na łączną kwotę 109 mln zł.

12. Podatek dochodowy (kontynuacja)

Zmiany aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	513	555
<i>Zwiększenia</i>	82	108
ujęte w wyniku finansowym	72	98
ujęte w innych całkowitych dochodach	7	10
przywrócenie przeznaczonych do sprzedaży	3	-
<i>Zmniejszenia</i>	(75)	(150)
ujęte w wyniku finansowym	(75)	(150)
Na koniec okresu sprawozdawczego	520	513
Nierozpoznane aktywa		
Na początek okresu sprawozdawczego	-	(6)
<i>Zmniejszenia</i>	-	6
Na koniec okresu sprawozdawczego	-	-
Kompensata	(260)	(267)
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego	260	246
Rezerwy na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	820	846
<i>Zwiększenia</i>	79	60
ujęte w wyniku finansowym	68	60
ujęte w innych całkowitych dochodach	11	-
<i>Zmniejszenia</i>	(48)	(86)
ujęte w wyniku finansowym	(48)	(75)
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	(10)
sprzedaż jednostki zależnej	-	(1)
Na koniec okresu sprawozdawczego	851	820
Kompensata	(260)	(267)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego	591	553

12.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa ENERGA

W dniu 27 stycznia 2015 roku spółka ENERGA SA wraz z podmiotami powiązаныmi: ENERGA-OPERATOR SA, ENERGA-OBRÓT SA, ENERGA Wytwarzanie SA, ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o., ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o., RGK Sp. z o.o., ENSA PGK1 Sp. z o.o., ENSA PGK2 Sp. z o.o., ENSA PGK3 Sp. z o.o., ENSA PGK4 Sp. z o.o., ENSA PGK5 Sp. z o.o., ENSA PGK6 Sp. z o.o., ENSA PGK7 Sp. z o.o., ENSA PGK8 Sp. z o.o., EOB PGK1 Sp. z o.o. oraz EOB PGK2 Sp. z o.o. zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą PGK ENERGA. Umowa została zarejestrowana przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w dniu 27 lutego 2015 roku. Spółka ENERGA SA została wyznaczona jako spółka reprezentująca PGK ENERGA w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa.

Data rozpoczęcia działalności PGK ENERGA jest 1 maja 2015 roku. Umowa została zawarta na okres 3 lat podatkowych, tj. do 31 grudnia 2017 roku. Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym będzie osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	141	10 902	4 730	270	645	1 086	17 774
Zakup bezpośredni	-	-	2	1	-	1 473	1 476
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	12	767	514	19	125	(1 437)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(18)	(3)	(6)	(4)	-	(31)
Likwidacja	-	(39)	(20)	-	(3)	(18)	(80)
Nieodpłatne otrzymanie	-	7	1	-	-	-	8
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	1	7	3	4	-	15
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	10	10
Pozostałe zmiany wartości	-	(4)	5	1	-	(1)	1
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	153	11 616	5 236	288	767	1 113	19 173
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	(3 422)	(1 441)	(154)	(293)	(149)	(5 459)
Amortyzacja za okres	-	(437)	(276)	(32)	(80)	-	(825)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(1)	-	-	-	(17)	(18)
Sprzedaż, zbycie	-	4	3	6	4	-	17
Likwidacja	-	16	15	-	3	-	34
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	(5)	(2)	(4)	-	(11)
Pozostałe zmiany wartości	-	1	-	-	-	-	1
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	(3 839)	(1 704)	(182)	(370)	(166)	(6 261)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	141	7 480	3 289	116	352	937	12 315
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	153	7 777	3 532	106	397	947	12 912

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	127	10 163	4 044	239	597	1 301	16 471
Zakup bezpośredni	5	-	2	2	-	1 368	1 377
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	11	823	702	26	54	(1 616)	-
Sprzedaż, zbycie	(1)	(18)	(7)	(20)	(3)	(2)	(51)
Likwidacja	-	(33)	(17)	(1)	(1)	(4)	(56)
Przemieszczenia między grupami	-	(14)	6	(10)	-	18	-
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	(2)	(7)	(3)	(3)	-	(15)
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	11	10	38	3	-	62
Przekazanie na nieruchomości inwestycyjne	(1)	(33)	(2)	-	(2)	(1)	(39)
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	20	20
Sprzedaż jednostki zależnej	-	(6)	(1)	(1)	-	-	(8)
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	9	2	-	-	-	11
Pozostałe zmiany wartości	-	2	(2)	-	-	2	2
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	141	10 902	4 730	270	645	1 086	17 774
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	(3 024)	(1 226)	(120)	(228)	(112)	(4 710)
Amortyzacja za okres	-	(430)	(237)	(39)	(73)	-	(779)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(3)	(1)	-	-	(39)	(43)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	6	3	-	-	2	11
Sprzedaż, zbycie	-	3	6	18	3	-	30
Likwidacja	-	15	11	1	1	-	28
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	5	2	4	-	11
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	(3)	(5)	(16)	(1)	-	(25)
Przekazanie na nieruchomości inwestycyjne	-	13	1	-	1	-	15
Pozostałe zmiany wartości	-	1	2	-	-	-	3
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	-	(3 422)	(1 441)	(154)	(293)	(149)	(5 459)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	127	7 139	2 818	119	369	1 189	11 761
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	141	7 480	3 289	116	352	937	12 315

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została ujawniona w nocie 28.8.

Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

W związku z wystąpieniem w 2015 roku zmian w otoczeniu rynkowym, takich jak spadek cen świadectw pochodzenia energii oraz utrzymujące się niskie ceny energii elektrycznej w kontraktach terminowych oraz SPOT, Grupa zidentyfikowała przesłanki, które mogą skutkować spadkiem wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych spółek segmentu wytwarzanie.

Testy na trwałą utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) przeprowadzono wykorzystując metodę dochodową, wyznaczając wartość użytkową w oparciu o zdyskontowaną wartość szacowanych przepływów z działalności operacyjnej z uwzględnieniem m.in. następujących założeń:

- przyjęto prognozy cen energii elektrycznej, węgla kamiennego, uprawnień do emisji CO₂ oraz cen świadectw pochodzenia energii na podstawie raportu przygotowanego dla Grupy w maju 2015 roku przez niezależną agencję dla rynku polskiego; prognoza została przygotowana w perspektywie do 2035 roku,
- przyjęcie ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2021 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2015 roku (poz. 439) roku oraz 8 kwietnia 2015 roku (poz. 472),
- przyjęcie nakładów na poziomach zapewniających utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym, w tym nakładów na dostosowanie poziomów emisji przemysłowych do wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, w sprawie emisji przemysłowych,
- utrzymanie wsparcia dla produkcji z odnawialnych źródeł energii zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii,
- utrzymanie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w całym okresie prognozy,
- utrzymanie Operacyjnej Rezerwy Mocy w całym okresie prognozy,
- przyjęcie długości prognozy poszczególnych CGU w taki sposób, aby przepływ służący kalkulacji wartości rezydualnej był jak najbardziej zbliżony do spodziewanych przepływów w latach kolejnych (w przypadku CGU Ostrołęka B i CGU EC Elbląg wydłużono projekcje w celu uwzględnienia negatywnego efektu wygaśnięcia wsparcia w postaci zielonych certyfikatów).

Elektrownia B w Ostrołęce („CGU Ostrołęka B”)

Test na trwałą utratę wartości CGU Ostrołęka B przeprowadzono na dzień 30 listopada 2015 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu grudzień 2015 – grudzień 2022 roku oraz wartość rezydualną. Do kalkulacji wartości użytkowej CGU Ostrołęka B przyjęto stopę dyskontową w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) na poziomie 7,50% (6,90% po opodatkowaniu). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp wzrostu inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania zmiany odpisu aktualizującego wartość CGU Ostrołęka B.

Sieć ciepłownicza w Ostrołęce („CGU OPEC”)

Test na trwałą utratę wartości CGU OPEC przeprowadzono na dzień 31 maja 2015 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu czerwiec 2015 – grudzień 2020 roku oraz wartość rezydualną. Do kalkulacji wartości użytkowej CGU OPEC przyjęto stopę dyskontową w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) na poziomie 7,15% (6,08% po opodatkowaniu). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,0%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania zmiany odpisu aktualizującego wartość CGU OPEC.

Elektrociepłownia Elbląg wraz z instalacją spalającą biomasę („CGU EC Elbląg”)

Test na trwałą utratę wartości CGU EC Elbląg (w tym bloku biomasowego) przeprowadzono na dzień 30 listopada 2015 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu grudzień 2015 – grudzień 2030 roku oraz wartość rezydualną. Stopa dyskontowa w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 7,52% (6,12% po opodatkowaniu). Przy ekstrapolacji prognoz przepływów po roku 2030 nie zastosowano stopy wzrostu.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Elbląg.

Farmy wiatrowe („CGU Karcino, Karścino, Bystra, Myślino”)

Testy na utratę wartości farm wiatrowych zostały przeprowadzone na dzień 31 maja 2015 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności farm, tj. dla okresu 25-letniego. Stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 7,33% - 7,73% (5,94% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisów aktualizujących wartości farm wiatrowych.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany wybranych parametrów na łączną wycenę wskazanych powyżej testowanych aktywów segmentu wytwarzanie.

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż czynnikami wpływającym w największym stopniu na szacunek wartości użytkowej powyższych CGU są ceny energii elektrycznej, ceny węgla kamiennego oraz stopy dyskontowe. Ich zmiana w niekorzystnym kierunku mogłaby skutkować koniecznością dokonania odpisów aktualizujących o łącznej wskazanej poniżej wartości.

Analiza wrażliwości uwzględniła zmianę czynników w całym okresie prognozy.

Parametr	Wartość i kierunek zmiany	Wpływ na łączną wartość z wyceny testowanych CGU		Wartość potencjalnego odpisu
		Zwiększenie wartości	Zmniejszenie wartości	
Ceny energii elektrycznej	[+ 1%]	117	-	-
	[- 1%]	-	(127)	81
Ceny węgla	[+ 1%]	-	(59)	28
	[- 1%]	56	-	-
Stopy dyskontowe	[+ 0,5 p.p.]	-	(122)	12
	[- 0,5 p.p.]	144	-	-

W przypadku zmian uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko, iż wyniki testów mogą się w przyszłości zmienić.

Projekty wiatrowe

W trakcie roku obrotowego w wyniku weryfikacji możliwości dalszego rozwoju projektów wiatrowych, w niektórych lokalizacjach zidentyfikowano szereg przesłanek (m.in. brak możliwości uzyskania prawa do gruntów, niekorzystny Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, bądź nieprzychylnie stanowisko gminy), skutkujących utratą możliwości dalszej realizacji projektów. W efekcie została podjęta decyzja o aktualizacji wartości lub likwidacji 12 projektów o łącznej wartości 31,8 mln zł, z czego:

- 11,4 mln zł ujęto w wyniku za II kwartał 2015 roku,
- 20,4 mln zł ujęto w wyniku za IV kwartał 2015 roku.

14. Aktywa niematerialne

	Licencje i patenty		Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
	Razem	W tym oprogramowanie				
Wartość brutto						
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	463	328	87	122	76	748
Zakup bezpośredni	4	4	-	1	91	96
Rozliczenie aktywów niematerialnych nie oddanych do użytkowania	52	37	1	8	(61)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(1)	-	-	(1)
Likwidacja	(4)	(3)	-	-	(3)	(7)
Przemieszczenia między grupami	79	65	-	(79)	-	-
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	594	431	87	52	103	836
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące						
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	(276)	(168)	(18)	(61)	-	(355)
Amortyzacja za okres	(77)	(61)	(3)	(10)	-	(90)
Likwidacja	4	3	-	-	-	4
Przemieszczenia między grupami	(53)	(47)	-	53	-	-
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	(402)	(273)	(21)	(18)	-	(441)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	187	160	69	61	76	393
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	192	158	66	34	103	395

14. Aktywa niematerialne (kontynuacja)

	Licencje i patenty		Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
	Razem	W tym oprogramowanie				
Wartość brutto						
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	382	246	88	102	104	676
Zakup bezpośredni	1	-	-	-	77	78
Rozliczenie aktywów niematerialnych nie oddanych do użytkowania	84	82	1	23	(108)	-
Sprzedaż, zbycie	(1)	(1)	(2)	-	-	(3)
Likwidacja	(2)	-	-	(1)	(1)	(4)
Przemieszczenia między grupami	(2)	-	-	(1)	3	-
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	1	1
Pozostałe zmiany wartości	1	1	-	(1)	-	-
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	463	328	87	122	76	748
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące						
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	(208)	(117)	(17)	(52)	-	(277)
Amortyzacja za okres	(69)	(50)	(2)	(10)	-	(81)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	1	-	-	1
Likwidacja	2	-	-	1	-	3
Pozostałe zmiany wartości	(1)	(1)	-	-	-	(1)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	(276)	(168)	(18)	(61)	-	(355)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	174	129	71	50	104	399
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	187	160	69	61	76	393

15. Wartość firmy

W bieżącym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w wartości firmy.

Na dzień 31 maja 2015 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy powstałej w wyniku transakcji nabycia aktywów ciepłowniczych oraz farm wiatrowych. Łączna przetestowana wartość firmy wyniosła 143 mln zł. Testy zostały przeprowadzone metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na bazie projekcji finansowych aktywów, do których przypisana jest wartość firmy. Wykorzystano stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem, które zawierały się w przedziale 6,74% - 7,73%. Na podstawie uzyskanych wyników, na dzień kończący okres sprawozdawczy nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów aktualizujących wartość firmy.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej jest stopa dyskontowa oraz prognozowane ścieżki cenowe energii elektrycznej i praw majątkowych. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko, iż wyniki testów mogą się w przyszłości zmienić.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w związku z planowanym podziałem spółki Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o. („CGU EMG”) oraz zawieszeniem jej działalności produkcyjnej, Grupa dokonała odpisu aktualizującego wartość firmy przypisaną do CGU EMG, w kwocie 14 mln zł.

16. Zapasy

	31 grudnia 2015			31 grudnia 2014		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Prawa pochodzenia energii	351	-	351	158	-	158
Materiały	94	(1)	93	89	(1)	88
Prawa do emisji CO ₂	34	-	34	32	-	32
Półprodukty i produkcja w toku	16	-	16	-	-	-
Towary	20	(1)	19	19	(1)	18
RAZEM	515	(2)	513	298	(2)	296

Spółki Grupy tworzą odpisy aktualizujące wartość zapasów kierując się utratą ich przydatności ekonomicznej ustalonej na podstawie wiekowania i rotacji do wysokości możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Odpisy są rozwiązywane w momencie zużycia lub sprzedaży objętych odpisem zapasów.

17. Prawa do emisji CO₂

Ilości emisji oraz przyznanych darmowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Emisja CO₂ wszystkich instalacji (tys. ton), w tym:	2 349	3 286
Liczba przyznanych darmowych uprawnień do emisji	1 408	1 633
Liczba odpłatnych uprawnień do emisji	941	1 653
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ (mln zł)	33	41

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)
Środki pieniężne w banku i w kasie	705	701
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	964	1 231
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 669	1 932
Niezrealizowane różnice kursowe i odsetki	1	(13)
Środki pieniężne zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	3
Kredyt w rachunku bieżącym	(12)	(11)
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 658	1 911
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	-	-

19. Pozostałe aktywa**19.1. Pozostałe aktywa długoterminowe**

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	50	36
Nieruchomości inwestycyjne	41	41
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwale w budowie oraz aktywa niematerialne	9	14
Należności długoterminowe	3	5
RAZEM	103	96

19.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności z tytułu naliczonego VAT	115	142
Zaliczki na dostawy	58	22
Koszty rozliczane w czasie	46	39
Pozostałe należności z tytułu podatków	7	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	6	5
RAZEM	232	208

20. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

W trzecim kwartale 2014 roku Grupa podjęła działania zmierzające do sprzedaży 100% udziałów w spółce ENERGA Serwis Sp. z o.o. Pomimo początkowego zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów, Grupa nie otrzymała wiążących ofert zakupu. Na dzień kończący okres sprawozdawczy, realizacja aktywnych działań zmierzających do sprzedaży udziałów w powyższej spółce nie jest kontynuowana. W związku z tym Grupa zaprzętała klasyfikacji aktywów i zobowiązań tej spółki jako przeznaczonych do sprzedaży. Wartość składników aktywów trwałych skorygowano o amortyzację, którą by ujęto, gdyby nie zostały one zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Korekta ta w kwocie 0,3 mln zł została odniesiona w koszt własny sprzedaży.

21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały**21.1. Kapitał podstawowy**

Kapitał zakładowy ENERGA SA wynosi na dzień 31 grudnia 2015 roku 4 522 mln zł i dzieli się na akcje zgodnie z poniższą specyfikacją:

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Akcje na okaziciela serii AA o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	269 139 114	269 139 114
Akcje imienne serii BB o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	144 928 000	144 928 000
Łączna ilość akcji	414 067 114	414 067 114

21.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Skarb Państwa		
udział w kapitale	51,52%	51,52%
udział w prawach głosu	64,09%	64,09%
Pozostali akcjonariusze		
udział w kapitale	48,48%	48,48%
udział w prawach głosu	35,91%	35,91%

21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały (kontynuacja)**21.3. Prawa akcjonariuszy**

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Skarb Państwa posiada 213 326 317 akcji Spółki stanowiących 51,52% jej kapitału zakładowego, uprawniających do wykonywania 358 254 317 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 64,09% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (w tym 144 928 000 akcji imiennych serii BB uprzywilejowanych co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu w ten sposób, że jedna akcja serii BB daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu).

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej aktualnym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie, przy czym Skarbowi Państwa przysługuje uprawnienie osobiste do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, tak aby Skarb Państwa posiadał w takiej Radzie Nadzorczej bezwzględną większość głosów. Uprawnienie, o którym mowa powyżej, wygasa z dniem, w którym udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym jest mniejszy niż 20%.

21.4. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy powstał w efekcie obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej dokonanego w związku ze scaleniem akcji jednostki dominującej w roku 2013. Kapitał rezerwowy może zostać wykorzystany jedynie na pokrycie przyszłych strat lub na podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej.

21.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez jednostkę dominującą w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych spółki akcyjne są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

21.6. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny transakcji walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego związanego z euroobligacjami wyemitowanymi przez spółkę zależną ENERGA Finance AB (publ) oraz transakcji zamiany stóp procentowych IRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanego z wykorzystaniem finansowaniem zewnętrznym (patrz opis w nocie 28.7).

21.7. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane Grupy obejmują kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą. Dotyczy to w szczególności zysków zatrzymanych spółek zależnych (z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych), korekt wynikających z przekształcenia sprawozdania finansowego jednostki dominującej z Ustawy o rachunkowości na MSSF UE oraz odnoszonych na inne całkowite dochody zysków i strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

21.8. Udziały niekontrolujące

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitały własne przypisane udziałowcom niekontrolującym dotyczą akcjonariuszy mniejszościowych spółek segmentu wytwarzanie, w szczególności spółki ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA.

22. Zysk przypadający na jedną akcję

W jednostce dominującej nie wystąpiły instrumenty rozładniące, w związku z czym rozwodniony zysk netto na akcję jest równy zyskowi podstawowemu. Poniżej przedstawiono dane, które posłużyły do kalkulacji zysku przypadającego na jedną akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	832	985
Strata netto na działalności zaniechanej przypadająca na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	(3)
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	832	982
Liczba akcji w mln na koniec okresu sprawozdawczego	414	414
Liczba akcji w mln zastosowana do obliczenia zysku na jedną akcję	414	414
Zysk na jedną akcję z działalności kontynuowanej (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	2,01	2,38
Strata na jedną akcję z działalności zaniechanej (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	0,00	(0,01)

23. Dywidendy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Dywidendy zadeklarowane w okresie		
dywidenda zadeklarowana przez jednostki zależne	-	-
dywidenda zadeklarowana przez jednostkę dominującą	596	414
RAZEM	596	414
Dywidendy wypłacone w okresie		
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostki zależne udziałowcom niekontrolującym	-	-
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostkę dominującą	596	414
<i>w tym przypadająca na akcje uprzywilejowane</i>	209	145
RAZEM	596	414

W dniu 29 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie jednostki dominującej podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2014, z czego na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki przeznaczono kwotę 596 mln zł, co daje 1,44 zł na jedną akcję (w roku 2014 dywidenda wyniosła 1 zł na jedną akcję).

Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, nie została przyjęta propozycja podziału zysku wypracowanego w roku 2015.

24. Rezerwy

24.1. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Grupa dokonuje wyceny rezerw na świadczenia na rzecz pracowników po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe (patrz opis w nocie 9.14) przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Kwoty rezerw na świadczenia na rzecz pracowników oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany ich stanu przedstawiono w poniższych tabelach.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	108	209	71	241	18	647
Koszty bieżącego zatrudnienia	5	2	2	14	-	23
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	4	16	(13)	11	-	18
finansowych	5	27	(7)	7	-	32
demograficznych	5	2	1	6	-	14
pozostałych	(6)	(13)	(7)	(2)	-	(28)
Wypłacone świadczenia	(3)	(10)	(3)	(18)	-	(34)
Koszty odsetek	3	6	2	7	-	18
Rozwiązane	(1)	(2)	(1)	(2)	(10)	(16)
Wykorzystane	-	-	-	-	(6)	(6)
Przeniesienie z zobowiązań bezpośrednio związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	4	2	1	8	-	15
Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym:	120	223	59	261	2	665
Krótkoterminowe	4	10	3	20	2	39
Długoterminowe	116	213	56	241	-	626

24. Rezerwy (kontynuacja)

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	Razem
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	92	195	47	227	81	642
Koszty bieżącego zatrudnienia	7	3	2	18	-	30
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	18	16	23	25	-	82
finansowych	18	13	22	28	-	81
demograficznych	(1)	-	-	(1)	-	(2)
pozostałych	1	3	1	(2)	-	3
Wyłacone świadczenia	(2)	(9)	(2)	(21)	-	(34)
Koszty odsetek	3	7	2	8	-	20
Utworzone	-	-	-	-	20	20
Rozwiązane	(6)	(4)	(1)	(10)	(26)	(47)
Wykorzystane	-	-	-	-	(70)	(70)
Reklasyfikacja	(4)	(3)	(1)	(5)	13	-
Przeniesienie z zobowiązań bezpośrednio związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	4	6	2	7	-	19
Przeniesienie na zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	(4)	(2)	(1)	(8)	-	(15)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku, w tym:	108	209	71	241	18	647
Krótkoterminowe	4	10	3	16	18	51
Długoterminowe	104	199	68	225	-	596

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyliczenia kwoty zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stopa dyskontowa	2,88%	2,68%
Wskaźnik rotacji pracowników	4,56%	4,49%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	4,00%	4,00%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS	3,60%	4,70%
Podstawa odpisu na ZFŚS	3,00%	3,00%
Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego	0,70%	0,70%

24. Rezerwy (kontynuacja)

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarusza Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz taryfę energetyczną byłby następujący:

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgowa PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej				Analiza wrażliwości na zmianę podstawy naliczania rezerw	
		Odchylenie w PLN				podstawa +1%	podstawa -1%
		stopa dyskontowa +1 p.p.	stopa dyskontowa -1 p.p.				
Na dzień 31 grudnia 2015							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	120	(14)	17	16	(14)		
Taryfa energetyczna	223	(43)	59	58	(43)		
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	59	(10)	13	13	(10)		
Nagrody jubileuszowe	261	(23)	27	26	(23)		
RAZEM	663	(90)	116	113	(90)		
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		23	(27)	(26)	23		
Na dzień 31 grudnia 2014							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	108	(14)	17	17	(14)		
Taryfa energetyczna	209	(28)	35	34	(27)		
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	71	(10)	13	12	(10)		
Nagrody jubileuszowe	241	(20)	24	23	(21)		
RAZEM	629	(72)	89	86	(72)		
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		20	(24)	(23)	21		

24.2. Pozostałe rezerwy

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji*	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadczeń	Inne rezerwy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	83	36	40	154	46	359
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	1
Utworzone	33	3	33	258	45	372
Rozwiązane	(18)	(2)	-	-	(3)	(23)
Wykorzystane	(1)	-	(40)	(165)	(33)	(239)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym:	97	38	33	247	55	470
Krótkoterminowe	97	-	33	247	55	432
Długoterminowe	-	38	-	-	-	38

* Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2015 roku wynika ze zmiany kwoty szacunku, z kolei kwota rozwiązania rezerwy wynika ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 2,88%.

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji*	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadczeń	Inne rezerwy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	100	24	63	117	48	352
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	1
Utworzone	27	11	38	154	50	280
Rozwiązane	(42)	-	(36)	-	(13)	(91)
Wykorzystane	(2)	-	(25)	(117)	(39)	(183)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku, w tym:	83	36	40	154	46	359
Krótkoterminowe	83	-	40	154	46	323
Długoterminowe	-	36	-	-	-	36

* Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2014 roku w wysokości 11 mln zł wynika ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 2,68%.

24. Rezerwy (kontynuacja)**Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji**

W 2008 roku spółka ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA zawiązała rezerwę na rekultywację składowisk popiołu, która będzie rozliczana do 2050 roku.

W ramach tej kategorii prezentowane są też rezerwy na koszty demontażu poniższych farm wiatrowych:

- FW Bystra - rezerwa utworzona w 2012 roku i rozliczana do 2037 roku,
- FW Karścino, FW Mołtowo, FW Krukowo - rezerwy utworzone w 2009 roku i rozliczane do 2034 roku,
- FW Karcino - rezerwa utworzone w 2010 roku i rozliczana do 2035 roku,
- FW Myślino - rezerwa utworzone w 2015 roku i rozliczana do 2040 roku,

Rezerwa na spory sądowe

W wyniku zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia w obecnej rzeczywistości prawnej i gospodarczej powstały poważne problemy z urządzeniami przesyłowymi zbudowanymi w poprzednim systemie prawnym na nieruchomościach prywatnych. Głównym tytułem rezerw na sprawy sporne są sprawy dotyczące infrastruktury energetycznej usadowionej na prywatnych gruntach, bez pozyskania stosownych tytułów prawnych. Stan rezerw z tego tytułu wyniósł na koniec 2015 roku 79 mln zł, na koniec 2014 roku 66 mln zł.

Inne rezerwy

W tej kategorii prezentowane są głównie rezerwy dotyczące podatku akcyzowego stanowiącego obowiązek podatkowy od ilości sprzedanej energii elektrycznej do odbiorcy końcowego, podatku od nieruchomości oraz korekty podatku CIT za lata ubiegłe.

25. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych, wynagrodzeń i innych	115	162
Podatek VAT	47	66
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	41	38
Podatek akcyzowy	-	27
Podatek dochodowy od osób fizycznych	15	16
Oplaty za korzystanie ze środowiska	11	14
Pozostałe	1	1
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	142	201
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów i zaliczki otrzymane	105	132
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	28	28
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw restrukturyzacyjnych	8	38
Pozostałe	1	3
RAZEM	257	363

26. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)
Oplaty przyłączeniowe	279	293
Dotacje otrzymane	206	191
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	64	59
Przychody z dzierżawy	12	17
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej i nagród dla pracowników	89	86
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	27	26
Nagrody dla Zarządów	8	9
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	7	3
RAZEM, w tym:	692	684
Długoterminowe	531	526
Krótkoterminowe	161	158

Na dzień 31 grudnia 2015 roku jako dotacje Grupa ujmuje przede wszystkim efekt wyceny kredytów preferencyjnych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego rozliczany przez okres spłaty kredytów (patrz opis w nocie 9.17 oraz 28.6), w kwocie 95 mln zł oraz otrzymane dofinansowanie na realizację projektu budowy bloku energetycznego na biomasę w Elblągu rozliczane przez okres amortyzacji aktywów do 2054 roku, w kwocie 39 mln zł. W przypadku dofinansowania budowy bloku w Elblągu Grupa zobowiązana jest do realizacji odpowiednich wskaźników rezultatów (odpowiednia produkcja energii elektrycznej oraz ciepła) przez cały okres trwałości projektu. Wskaźniki te były spełnione na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

27. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy (spółki) zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów. Fundusze Spółek Grupy Kapitałowej ENERGA SA nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszy jest subsydiowanie działalności socjalnej poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy, udzielanie pożyczek pracownikom oraz subsydiowanie pozostałych kosztów socjalnych jak np. dopłaty do wypoczynku pracowników.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały na poziomie jednostkowym aktywa swoich Funduszy ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów spółek.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Pożyczki udzielone pracownikom	11	13
Środki pieniężne	5	5
Zobowiązania z tytułu Funduszu	16	18
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie	30	32

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

28. Instrumenty finansowe

28.1. Wartość księgowa kategorii i klas instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 762	-	-	-	-	1 762
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	322	-	-	-	-	-	322
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 669	-	-	-	1 669
Pozostałe aktywa finansowe	-	58	-	-	40	-	98
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	19	-	-	-	-	19
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	40	-	40
Pozostałe	-	39	-	-	-	-	39
RAZEM	322	1 820	1 669	-	40	-	3 851
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	2 678	-	-	2 678
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 550	-	-	1 550
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 116	-	-	1 116
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	12	-	-	12
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	3 192	-	-	3 192
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	877	-	-	877
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	186	8	24	218
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	155	-	-	155
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	8	-	8
Pozostałe	-	-	-	31	-	24	55
RAZEM	-	-	-	6 933	8	24	6 965

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godzimej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 551	-	-	-	-	1 551
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	764	-	-	-	-	-	764
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 932	-	-	-	1 932
Pozostałe aktywa finansowe	-	47	-	-	29	-	76
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	19	-	-	-	-	19
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	29	-	29
Pozostałe	-	28	-	-	-	-	28
RAZEM	764	1 598	1 932	-	29	-	4 323
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	2 561	-	-	2 561
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 431	-	-	1 431
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 118	-	-	1 118
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	12	-	-	12
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	3 189	-	-	3 189
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	869	-	-	869
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	233	23	5	261
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	211	-	-	211
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	23	-	23
Pozostałe	-	-	-	22	-	5	27
RAZEM	-	-	-	6 852	23	5	6 880

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

28.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2015	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	11	24	23	(213)	(48)	(203)
Różnice kursowe	(3)	-	-	-	-	(3)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	32	-	-	-	32
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(72)	-	-	-	(72)
Zysk/ (strata) netto	8	(16)	23	(213)	(48)	(246)
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	28	28
Całkowite dochody	8	(16)	23	(213)	(20)	(218)

Rok zakończony 31 grudnia 2014 (przekształcone)	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	19	32	41	(254)	(32)	(194)
Różnice kursowe	9	-	-	(59)	49	(1)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	55	-	-	-	55
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(86)	-	-	-	(86)
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji	6	-	-	-	-	6
Zysk/ (strata) netto	34	1	41	(313)	17	(220)
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	(54)	(54)
Całkowite dochody	34	1	41	(313)	(37)	(274)

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**28.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych****28.3.1. Instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco w wartości godziwej**

Niektóre aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane są w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

- poziom 1 – wartość godziwa oparta o ceny notowane (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – wartość godziwa oparta o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,

poziom 3 – wartość godziwa oparta o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa		
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	322	764
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS I)	38	28
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS II)	2	1
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	8	23

Grupa wycenia jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO jako iloczyn ich ilości oraz wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa, dokonywanej przez firmę zarządzającą funduszem zgodnie z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych.

Wycena transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS”) oraz Interest Rate Swap („IRS”) do wartości godziwej odbywa się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych. Stopy procentowe oraz basis spread używane do dyskonta pozyskiwane są z systemu Bloomberg.

28.3.2. Instrumenty finansowe, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli poniżej wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości godziwych.

Zobowiązania z tytułu emisji euroobligacji	Wartość księgowa	Wartość godziwa Poziom 1
Stan na 31 grudnia 2015	2 176	2 266
Stan na 31 grudnia 2014	2 174	2 350

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu wyemitowanych euroobligacji została oszacowana na podstawie kwotowań z systemu Bloomberg z dnia 31 grudnia 2015 roku.

Dla udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na giełdzie nie istnieje aktywny rynek, ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku technik wyceny dających wiarygodne wartości, w związku z tym Grupa nie jest w stanie ustalić zakresu, w którym mogłaby mieścić się ich wartość godziwa. Aktywa te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

28.4. Fundusz ENERGA Trading SFIO

Grupa inwestuje w portfel aktywów finansowych poprzez Fundusz, w którym posiada 100% jednostek uczestnictwa.

Fundusz został powołany w celu zarządzania nadwyżkami finansowymi spółek z Grupy ENERGA i stanowi alternatywę dla lokat bankowych nawet tych jednodniowych. Fundusz charakteryzuje się wysokim stopniem płynności i niskim ryzykiem. Mechanizmy wbudowane w system rozliczania umożliwiają zamianę jednostek uczestnictwa Funduszu w gotówkę w ciągu tego samego lub następnego dnia roboczego. Ponadto spółki w Grupie ENERGA mogą rozliczać wzajemne należności i zobowiązania za pomocą jednostek uczestnictwa w Funduszu.

Grupa wyodrębnia następujące kategorie aktywów w strukturze portfela Funduszu:

- bony i obligacje skarbowe,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy,
- obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- listy zastawne,
- obligacje municypalne,
- pozostałe.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Poniższa tabela prezentuje strukturę portfela aktywów Funduszu na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz okresy porównywalne. Tabela nie uwzględnia zobowiązań Funduszu i z tego powodu nie uzgadnia się do sprawozdania z sytuacji finansowej.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 1 stycznia 2014
Bony i obligacje skarbowe	115	342	232
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy	51	257	75
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy	29	68	29
Obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego	47	123	104
Listy zastawne	63	101	117
Obligacje municypalne	17	40	10
RAZEM	322	931	567

28.5. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych**28.5.1. Aktywa finansowe****Pożyczki i należności**

Główną pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako pożyczki i należności stanowią należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług	Bieżące	Przeterminowane (w dniach)					Ogółem
		<30	30–90	90–180	180–360	>360	
Stan na 31 grudnia 2015							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 502	165	67	29	40	245	2 048
Odpis aktualizujący	(1)	(2)	(4)	(5)	(29)	(245)	(286)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 501	163	63	24	11	-	1 762
Stan na 31 grudnia 2014							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 286	161	78	28	43	239	1 835
Odpis aktualizujący	(1)	(2)	(5)	(6)	(31)	(239)	(284)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 285	159	73	22	12	-	1 551

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Instrumenty pochodne zabezpieczające CCIRS i IRS zostały szczegółowo opisane w nocie 28.7.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do pozycji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka kwalifikuje inwestycje w portfel aktywów finansowych, na który składają się jednostki uczestnictwa w Funduszu ENERGA Trading SFIO.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2015 roku	284	25
Utworzenie odpisów aktualizujących	72	-
Wykorzystanie	(38)	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(32)	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2015 roku	286	25
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2014 roku	252	30
Utworzenie odpisów aktualizujących	86	-
Wykorzystanie	(4)	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(50)	(5)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2014 roku	284	25

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**28.5.2. Zobowiązania finansowe**

Wszystkie zobowiązania finansowe Grupy są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem instrumentów pochodnych zabezpieczających. W tej kategorii instrumentów finansowych Grupa prezentuje przede wszystkim otrzymane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje.

Kredyty i pożyczki

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	
Wartość kredytu/ pożyczki	2 678	2 561
Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	203	171
od 1 roku do 2 lat	223	189
od 2 lat do 3 lat	259	209
od 3 lat do 5 lat	561	512
powyżej 5 lat	1 432	1 480

Na dzień 31 grudnia 2015 i 31 grudnia 2014 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 4 763 mln zł (wykorzystane w 57,4%) i 4 937 mln zł (wykorzystane w 53,3%).

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 28.6.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR	
Wartość emisji	1 016	1 014
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	16	14
od 3 lat do 5 lat	1 000	1 000

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Waluta	EUR	
Stopa Referencyjna	stała	
Wartość emisji		
w walucie	511	510
w złotych	2 176	2 175
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	60	58
od 3 lat do 5 lat	2 116	-
powyżej 5 lat	-	2 117

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 28.6.

28.6. Dostępne finansowanie zewnętrzne

W bieżącym okresie sprawozdawczym:

- w ramach umowy kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) z limitem 1 000 mln zł, uruchomiona została transza w wysokości 200 mln zł,
- uruchomiony został w pełnej kwocie kredyt inwestycyjny z Nordyckiego Banku Inwestycyjnego („NIB”) na kwotę 67 mln zł,
- ENERGA SA zawarła ramową umowę kredytową z Bankiem Handlowym w Warszawie SA z limitem 75 mln zł.

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz na dzień kończący okres sprawozdawczy i dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, nie wystąpiły przypadki naruszenia zobowiązań umownych wynikających z warunków pozyskanego finansowania zewnętrznego.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**Kredyty na finansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA na lata 2009 - 2012**

W latach 2009 – 2010 ENERGA SA wraz ze spółką zależną ENERGA-OPERATOR SA zawarły następujące umowy kredytowe z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA w latach 2009 - 2012, związanego z rozbudową i modernizacją sieci dystrybucyjnej:

- umowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) z limitem 1 050 mln zł,
- umowa z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju („EBOR”) z limitem 800 mln zł,
- umowa z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym („NIB”) z limitem 200 mln zł.

Powyższe finansowanie zostało w pełni wykorzystane, z czego do spłaty pozostało odpowiednio: EBI – 805,7 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 15 grudnia 2025 roku, EBOR – 523,2 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 18 grudnia 2024 roku, NIB – 140,5 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 15 czerwca 2022 roku.

W 2014 roku ENERGA SA z ENERGA-OPERATOR SA i EBOR wprowadziły do ww. umowy kredytowej zmiany, które spowodowały m. in. zwiększenie dostępnej kwoty kredytu o 276 mln zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych ENERGA-OPERATOR SA oraz możliwym terminem uruchomienia środków do końca 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota dodatkowego finansowania nie została uruchomiona.

Kredyty na finansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA na lata 2012 - 2015

W roku 2013 ENERGA SA wraz ze spółką zależną ENERGA-OPERATOR SA zawarły następujące umowy kredytowe z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA w latach 2012 - 2015, związanego z rozbudową i modernizacją sieci dystrybucyjnej:

- umowa z EBOR z limitem 800 mln zł - wykorzystanie kredytu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosło 340,0 mln zł. Do wykorzystania pozostaje kwota 460 mln zł. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na dzień 18 grudnia 2024 roku,
- umowa z EBI z limitem 1 000 mln zł - wykorzystanie kredytu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosło 800,0 mln zł, z czego 200 mln zł zostało uruchomione w I kwartale 2015 roku (233,3 mln zł podlega spłacie w okresie od 1 do 5 lat, natomiast pozostała kwota w okresie powyżej 5 lat). Do wykorzystania pozostaje kwota 200 mln zł. Termin ostatecznej spłaty uruchomionego kredytu przypada na dzień 15 marca 2030 roku.

Emisja euroobligacji

W ramach ustanowionego w 2012 roku programu emisji euroobligacji średnioterminowych EMTN na kwotę maksymalną 1 000 mln EUR, w dniu 19 marca 2013 roku spółka zależna Energa Finance AB (publ) przeprowadziła pierwszą emisję euroobligacji w kwocie 500 mln EUR. Pierwsza emisja objęła euroobligacje z 7-letnim terminem wykupu, od których płatny jest roczny kupon w wysokości 3,25%. Wyemitowane euroobligacje notowane są na giełdzie w Luksemburgu.

Emisja obligacji krajowych

W roku 2012 ustanowiony został program emisji obligacji krajowych w kwocie 4 000 mln zł. W ramach programu ENERGA SA dokonała w dniu 19 października 2012 roku emisji 7-letnich obligacji o wartości 1 000 mln zł. Od dnia 29 stycznia 2015 roku obligacje wyemitowane przez ENERGA SA są notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez BondSpot S.A.

Kredyty w PKO Bank Polski SA

ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z bankiem PKO Bank Polski SA:

- umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z łącznym limitem 150 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 110,7 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 13,8 mln zł, w tym 0,6 mln zł w formie gwarancji bankowych. Termin ważności limitu przypada na 30 sierpnia 2016 roku,
- umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z łącznym limitem 200 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 117,2 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 103,2 mln zł, w całości w formie gwarancji bankowych. Termin ważności limitu przypada na 19 września 2017 roku,
- umowę o aranżację kredytów dla ENERGA SA, z limitem 300 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku finansowanie nie było wykorzystane. Termin ważności limitu przypada na dzień 11 października 2016 roku.

Kredyty w Banku Pekao SA

ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z bankiem Pekao SA:

- umowę kredytu odnawialnego z limitem 500 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na 29 maja 2020 roku,
- umowę kredytu w kwocie 85 mln zł, z przeznaczeniem na objęcie obligacji emitowanych przez ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA w związku z realizacją programu inwestycyjnego spółki. Wykorzystanie kredytu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosło 25 mln zł. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na 29 maja 2022 roku.

Kredyty w Banku Handlowym w Warszawie SA

W dniu 14 maja 2015 roku ENERGA SA zawarła z Bankiem Handlowym w Warszawie SA umowę ramową określającą warunki dostępności różnych form transakcji kredytowych dla podmiotów z Grupy Kapitałowej ENERGA do kwoty limitu 75 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku finansowanie nie było wykorzystane. Termin ważności limitu przypada na dzień 30 maja 2020 roku.

Emisja obligacji w PKO Bank Polski SA

W 2012 roku ENERGA SA zawarła z bankiem PKO Bank Polski SA umowę emisji obligacji, z przeznaczeniem środków pozyskanych w ramach umowy na objęcie obligacji emitowanych przez ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA w związku z realizacją programu inwestycyjnego spółki. Obligacje mogą być emitowane jako papiery krótkoterminowe. Na dzień 31 grudnia 2015 roku w ramach umowy nie została przeprowadzona żadna emisja obligacji. Kwota dostępnych środków w ramach umowy emisji według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku to 77,8 mln zł.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**Kredyt w NIB**

W dniu 23 października 2014 roku ENERGA SA zawarła z NIB umowę kredytu inwestycyjnego na kwotę 67 mln zł przeznaczonego na sfinansowanie projektu budowy farmy wiatrowej w Myślinie. W bieżącym okresie sprawozdawczym kredyt został uruchomiony w pełnej kwocie. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na dzień 15 września 2026 roku, z czego 28,7 mln zł podlega spłacie w okresie od 1 roku do 5 lat, a pozostała kwota w okresie powyżej 5 lat.

28.7. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych**Zabezpieczenie ryzyka walutowego**

Pomiędzy spółką celową ENERGA Finance AB (publ) (emitent euroobligacji – patrz opis w nocie 28.6) a ENERGA SA zawarte zostały dwie umowy pożyczki denominowane w EUR na łączną kwotę 499 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu powyższych pożyczek, Grupa zawarła w 2013 roku oraz lipcu 2015 roku transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS o nominalach odpowiednio 400 mln EUR („CCIRS I”) i 25 mln EUR („CCIRS II”).

Jako pozycję zabezpieczaną w powyższych relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 85% łącznego nominalu pożyczek.

Jako instrument zabezpieczający Grupa desygnowała transakcje CCIRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu pożyczek wewnątrzgrupowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do marca 2020 roku.

Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej

W czerwcu 2015 roku Grupa zawarła transakcje zamiany stóp procentowych IRS w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wynikającego z wykorzystanego finansowania z tytułu (patrz opis w nocie 28.6):

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 600 mln zł,
- programu emisji obligacji krajowych ustanowionego w roku 2012 – 1 000 mln zł,
- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBOR – 340 mln zł (zabezpieczeniu podlegają przepływy odsetkowe naliczane od kapitału w wysokości 330,6 mln zł, odsetki naliczone od kapitału przekraczającego tę kwotę pozostają poza rachunkowością zabezpieczeń).

Jako pozycje zabezpieczane w relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko stopy procentowej WIBOR 3M wynikające z płatności odsetkowych od powyższych zobowiązań finansowych w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty zawarcia transakcji zabezpieczających.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa desygnowała transakcje IRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o zmiennym oprocentowaniu w walucie PLN oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne odsetkowe otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi odsetkowymi z tytułu zabezpieczanych zobowiązań finansowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do czerwca 2016 roku.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających wyniosła:

	Wartość	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej
Stan na 31 grudnia 2015		
CCIRS I	38	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	2	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	8	Pasywa – Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe
Stan na 31 grudnia 2014		
CCIRS I	28	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	1	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	23	Pasywa – Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe

Z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kapitał z aktualizacji wyceny (efektywna część zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego pomniejszona o podatek odroczonej) zmniejszył się w okresie sprawozdawczym o kwotę 43,5 mln zł.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w okresie sprawozdawczym:

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Na początek okresu sprawozdawczego	(17)	27
Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie, równa zmianie wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	26	(6)
Naliczone, niezapadłe odsetki, przeniesione z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	2	1
Rewaluacja instrumentów zabezpieczających, przeniesiona z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	-	(49)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	(5)	10
Na koniec okresu sprawozdawczego	6	(17)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie stwierdzono nieefektywności wynikającej z zastosowanej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

28.8. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa o następującej wartości księgowej stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

Grupa aktywów na których dokonano zabezpieczenia	Wartość księgowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań na dzień	
	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Rzeczowe aktywa trwałe	42	50
Środki pieniężne	82	95
RAZEM	124	145

Przedstawione zabezpieczenia dotyczą przede wszystkim pożyczki udzielonej spółce ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz gwarancji udzielonych przez banki kontrahentom spółki ENERGA-OBROT SA.

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, jednostki uczestnictwa w funduszu płynnościowym ENERGA Trading SFIO oraz instrumenty zabezpieczające. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest wykorzystanie jako środków do finansowania działalności Grupy lub mitygacji ryzyk finansowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyk. W dniu 1 grudnia 2014 roku Zarząd ENERGA SA zatwierdził i wprowadził do stosowania w spółce Politykę zarządzania płynnością w Grupie ENERGA oraz Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie ENERGA (ryzykiem walutowym i stopy procentowej). Oba dokumenty zostały wprowadzone do stosowania w całej Grupie ENERGA, co umożliwia efektywne zarządzanie powyższymi grupami ryzyk z poziomu spółki holdingowej. Oba dokumenty określają procedury zarządzania ryzykiem finansowym przez poszczególne spółki Grupy oraz nakładają na nie stosowne wymogi sprawozdawcze.

29.1. Ryzyko rynkowe

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko zmian cen towarów.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa ENERGA wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, która wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa ENERGA narażona jest na ryzyko stóp procentowych w związku z posiadaniem aktywów i zobowiązań, dla których przychody oraz koszty są kalkulowane w oparciu o rynkowe stopy procentowe, które mogą podlegać wahaniom.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, która wiąże się przede wszystkim z długoterminowym zadłużeniem finansowym. Polityka finansowa Grupy przewiduje ograniczanie ryzyka wahań stóp procentowych poprzez utrzymywanie części zadłużenia oprocentowanego stałą stopą procentową. Dodatkowo Grupa ENERGA na poziomie spółki holdingowej zawarła szereg transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej IRS. Na dzień 31 grudnia 2015 roku 70% zadłużenia finansowego wykazanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) było oprocentowane według stałej stopy procentowej lub było zabezpieczone przed ryzykiem stop procentowej poprzez transakcje IRS.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. W tym celu wykorzystano poziomy referencyjnych stóp procentowych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym. W przypadku stopy WIBOR, ze względu na niską płynność rynku opcji na stopę procentową, wyznaczono arbitralnie wielkość przesunięcia krzywej stopy procentowej.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony do:

- innych całkowitych dochodów dla instrumentów pochodnych zabezpieczających,
- przychodów/kosztów odsetkowych dla pozostałych instrumentów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2015			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
	PLN	PLN	WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb	EURIBOR +20 pb	EURIBOR -20 pb
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 669	1 669	8	(8)	(1)	1
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 550	1 550	(8)	8	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 116	1 116	(6)	6	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 192	1 016	(5)	5	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	12	12	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(11)	11	(1)	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	40	40	38	(39)	(17)	18
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	8	8	2	(2)	-	-
Zmiana innych całkowitych dochodów			40	(41)	(17)	18

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2014 (przekształcone)		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2014			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			PLN	PLN	WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 932	1 932	8	(8)	1	(1)
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 431	1 431	(7)	7	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 118	1 118	(6)	6	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 189	1 014	(5)	5	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	12	6	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(10)	10	1	(1)
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	29	29	48	(49)	(27)	27
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	23	23	12	(12)	-	-
Zmiana innych całkowitych dochodów			60	(61)	(27)	27

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji handlowych i finansowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów oraz zaciągania zobowiązań finansowych w walutach innych niż jej waluta wyceny lub posiadania aktywów finansowych w tych walutach. Grupa identyfikuje przede wszystkim ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN.

W analizie wrażliwości na ryzyko walutowe potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
			PLN	PLN
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług	1 762	17	1	(1)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 669	279	20	(20)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	40	2 084	127	(127)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	877	11	(1)	1
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 192	2 175	(152)	152
Zmiana zysku brutto			(24)	24
Zmiana innych całkowitych dochodów*			19	(19)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2014 (przekształcone)		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2014	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +7,08%	kurs EUR/PLN -7,08%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług	1 551	2	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 932	289	20	(20)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	29	2 130	151	(151)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	869	3	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 189	2 174	(154)	154
Zmiana zysku brutto			(5)	5
Zmiana innych całkowitych dochodów*			23	(23)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

W zakresie transakcji handlowych Grupa nie jest narażona w istotnym stopniu na ryzyko związane z kursami wymiany walut, jako że rozliczenia pieniężne Grupy prowadzone są głównie w walucie krajowej.

W zakresie transakcji finansowych Grupa jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek związanych z wyemitowanymi euroobligacjami. W celu zabezpieczenia tego ryzyka Grupa zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS oraz wdrożyła rachunkowość zabezpieczeń (patrz opis w nocie 28.7).

Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na czynniki ryzyka związane z fluktuacjami cen towarów wykorzystywanych w działalności operacyjnej.

Najistotniejsze ryzyko dotyczy zmiany cen zakupu energii elektrycznej oraz świadectw pochodzenia na rynku hurtowym dotyczących kontraktów zawieranych przez spółkę ENERGA-OBRÓT SA w horyzoncie długo, średnio i krótkoterminowym na rynku polskim oraz instrumentów finansowych na rynkach zagranicznych takich jak kontrakty typu futures/forward na energię elektryczną, uprawnienia do emisji CO₂.

W związku z powyższym, istotnym elementem jest odniesienie osiąganego poziomu ekspozycji na ryzyko do zakładanego wyniku finansowego na dany rok. Ekspozycja na ryzyko rynkowe odnosi się do wszystkich otwartych pozycji (transakcji), a jej ograniczanie odbywa się za pomocą modelu zarządzania ryzykiem poprzez wartość narażoną na ryzyko (VaR). Model ten ogranicza ryzyko rynkowe m.in. w odniesieniu do zmienności cen energii elektrycznej, cen certyfikatów CO₂ czy praw majątkowych. Model zakłada ponoszenie ryzyka jedynie w akceptowalnych granicach dla pozycji otwartej portfela produktów poprzez nałożenie limitów ekspozycji na ryzyko dla każdego z portfeli oraz całościowo dla całej spółki ENERGA-OBRÓT SA. Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest cyklicznie monitorowana i raportowana, aby nie przekroczyła ustalonych wartości oraz uwzględnia m.in. wolumen otwartej pozycji (różnica pomiędzy poziomem wolumenu sprzedanego i kupionego), zmienność cen produktów i korelacje pomiędzy poszczególnymi produktami w portfelu.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmiennością cen zakupu energii elektrycznej na rynku hurtowym dotyczącym kontraktacji na rzecz odbiorców końcowych, podejmowane są działania zabezpieczające poprzez:

- minimalizowanie pozycji otwartej na portfelu energii elektrycznej, która polega na koordynacji i optymalizacji procesu zakupowo-sprzedazowego tak, aby różnica pomiędzy wolumenem zakupionym i sprzedanym nie przekraczała z góry ustalonych wartości,
- zawieranie kontraktów w określonych proporcjach oraz w postaci różnych produktów,
- wyznaczanie limitów wolumenowych na otwartą pozycję dla uczestnictwa w wybranych rynkach, minimalizujące ryzyko związane z dużym wahaniem cen energii elektrycznej na tym rynku,
- wycenę Market to Market otwartej pozycji.

Dodatkowo w ramach działalności handlowej związanej z handlem uprawnieniami do emisji CO₂ (EUA) oraz certyfikatami redukcji emisji (CER), w celu ograniczenia ewentualnej straty, dla każdej transakcji określane są poziomy Stop Loss i Take Profit (SL/TP), które są na bieżąco monitorowane.

29.2. Ryzyko kredytowe

W Grupie zdefiniowano występowanie ryzyka kredytowego jako prawdopodobieństwo nie wypełnienia przez kontrahenta jego zobowiązań finansowych. Minimalizowanie ryzyka kredytowego jest osiągane poprzez działania zmierzające do wartościowej oceny ryzyka, monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz zabezpieczanie kredytu kupieckiego za pomocą dostępnych narzędzi takich jak gwarancje bankowe, poręczenia itp.

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Ograniczanie ryzyka kredytowego następuje w odniesieniu do kontrahentów o największych obrotach, czyli portfela kontrahentów hurtowych oraz portfela klientów strategicznych. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie: badanie zdolności kredytowej, limity handlowe, określone zapisy w umowach z kontrahentami oraz pozyskiwanie zabezpieczeń od klientów o niskiej wiarygodności.

W Grupie zostały stworzone odpowiednie procedury minimalizujące ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Na hurtowym rynku energii procedury określają limity możliwej sprzedaży energii elektrycznej bez wymagania zabezpieczeń. Na transakcje przekraczające ww. limit wymagane są zabezpieczenia np. gwarancja bankowa.

W ramach sprzedaży do klientów strategicznych i biznesowych procedury nakładają obowiązek oceny wiarygodności klientów. W przypadku klientów o niskiej wiarygodności warunkiem rozpoczęcia sprzedaży jest pozyskanie zabezpieczenia zaakceptowanego przez sprzedawcę.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości księgowej tych instrumentów.

W obszarze finansowym ryzyko kredytowe jest mitygowane poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ograniczenie ryzyka koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

29.3. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy niezbędnych do regulowania zobowiązań zgodnie z ich terminami wymagalności przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to bazuje na prognozowanych przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej, które są sporządzane przez wszystkie spółki Grupy. Dodatkowo prowadzona jest bieżąca weryfikacja trafności sporządzanych prognoz.

Z dniem 4 stycznia 2016 roku w Grupie ENERGA została uruchomiona usługa cash-poolingu rzeczywistego bezzwrotnego dla środków w walucie krajowej. Narzędzie to pozwala w sposób efektywny zarządzać płynnością Grupy z poziomu spółki holdingowej. Zgodnie z założeniami struktury na koniec każdego dnia roboczego środki pieniężne spółek Grupy konsolidowane są na rachunkach ENERGA SA i następnego dnia mogą być wykorzystywane do finansowania zobowiązań płatniczych poszczególnych uczestników. Wdrożone narzędzie pozwala w sposób efektywny wykorzystywać do finansowania prowadzonej działalności w pierwszej kolejności środki wypracowane przez Grupę a w kolejnym kroku finansowanie dłużne.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, euroobligacje oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowy opis głównych tytułów pozyskanego przez Grupę finansowania zewnętrznego został przedstawiony w nocie 28.6.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności (według wartości nominalnej, włączając płatności z tytułu ewentualnych odsetek).

	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2015					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	63	208	1 365	1 595	3 231
Obligacje	78	23	3 525	-	3 626
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	874	3	-	-	877
Pozostałe zobowiązania finansowe	177	24	17	-	218
RAZEM	1 192	258	4 907	1 595	7 952
31 grudnia 2014 (przekształcone)					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	73	192	1 264	1 685	3 214
Obligacje	78	27	1 449	2 201	3 755
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	869	-	-	-	869
Pozostałe zobowiązania finansowe	224	5	32	-	261
RAZEM	1 244	224	2 745	3 886	8 099

Aktywa finansowe Grupy cechuje wysoka płynność. Składają się na nie głównie środki pieniężne i ich ekwiwalenty, inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszu ENERGA Trading SFIO oraz należności z tytułu dostaw i usług. Strukturę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia nota 18. Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług została zamieszczona w nocie 28.5.1.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

30. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynik na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	47	23
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	18	17
Pozostałe	1	(10)
RAZEM	66	30

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(211)	(81)
Zmiana stanu należności z tytułu naliczonego VAT	27	(40)
Zmiana stanu zaliczek na dostawy	(36)	(7)
Pozostałe	(15)	(1)
RAZEM	(235)	(129)

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	8	(21)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych długoterminowych	(7)	26
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	(36)	(6)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań krótkoterminowych	(106)	7
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	56	9
Korekta o zmianę stanu zobowiązań ujętych jako zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	(10)	(47)
Pozostałe	(5)	(24)
RAZEM	(100)	(56)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu rezerw długoterminowych	32	83
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	97	(70)
Korekta o zmianę stanu rezerw ujętych jako zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	(16)	(7)
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych ujętą w innych całkowitych dochodach	(7)	(58)
Pozostałe	-	8
RAZEM	106	(44)

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

31. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów związanych z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, które jeszcze nie zostały ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wyniosły około 4 904 mln zł, w tym:

- przedsięwzięcia objęte planem rozwoju spółki ENERGA-OPERATOR SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2015 – 2019 (uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki) – około 4 464 mln zł,
- przedsięwzięcia realizowane w Elektrowni Ostrołęka (modernizacja bloków energetycznych, budowa instalacji odazotowania spalin) – około 216 mln zł,
- realizacja projektów wiatrowych (głównie FW Przykona) – około 157 mln zł,
- system obsługi sprzedaży – około 32 mln zł,
- elektrownie gazowo - parowe w Grudziądzu i Gdańsku – około 35 mln zł.

32. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

32.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Jednostką kontrolującą Grupę jest Skarb Państwa, w związku z tym inne podmioty powiązane ze Skarbem Państwa są traktowane przez Grupę jako jednostki powiązane.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi ze Skarbem Państwa zawierane były w ramach zwykłego toku prowadzonej działalności gospodarczej i dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych, sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej (w tym tranzytu), rozliczeń z operatorem systemu przesyłowego w obszarze rynku bilansującego, z tytułu usług przesyłowych, usług systemowych oraz usług pracy interwencyjnej, a także zakupu paliw (głównie węgla). Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

32.2. Transakcje z udziałem członków Zarządu jednostki dominującej

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie zawierała znaczących transakcji z członkami Zarządu.

32.3. Wynagrodzenie wypłacone lub należne kluczowej kadrze kierowniczej oraz Radom Nadzorczym spółek Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zarząd jednostki dominującej	3	5
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	<1	<1
Zarządy jednostek zależnych	33	36
Rady Nadzorcze jednostek zależnych	1	1
Pozostała kluczowa kadra kierownicza	16	18
RAZEM	53	60

33. Leasing

33.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Jednostki wchodzące w skład Grupy posiadają otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej prawa wieczystego użytkowania gruntów (PWUG), które stanowią leasing operacyjny.

Z tytułu praw wieczystego użytkowania gruntów Grupa ponosi koszty opłat rocznych. Wysokość tych kosztów w ciągu roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosła 11 mln zł a w roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku 10 mln zł.

33.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawione zostały w tabeli poniżej.

	Opłaty leasingowe do otrzymania na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
W okresie do 1 roku	23	32
W okresie od 1 do 5 lat	88	20
RAZEM	111	52

Opłaty leasingowe powyżej dotyczą głównie urządzeń elektrowni szczytowo – pompowej Żydowo, za pomocą której świadczona jest na rzecz PSE SA (Operator Systemu Przesyłowego – „OSP”) usługa pracy interwencyjnej, polegająca na dysponowaniu

33. Leasing (kontynuacja)

oraz wykorzystaniu elektrowni przez OSP do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej oraz sterowania rozpiętymi mocy w sieci elektroenergetycznej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Usługa obejmuje rezerwę interwencyjną mocy czynnej oraz regulację napięcia i mocy biernej. Majątek wykorzystywany do świadczenia usługi pozostaje w wyłącznej dyspozycji OSP, który ma prawo do dysponowania jednostkami wytwórczymi wchodzącymi w skład elektrowni. Umowa, na podstawie, której świadczona jest usługa wyczerpuje warunki dla rozpoznania w niej leasingu, zdefiniowane w KIMSF4, jednak nie przenosi na OSP całego ryzyka i korzyści związanych z leasingowanym majątkiem.

33.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do poniesienia na dzień			
	31 grudnia 2015		31 grudnia 2014	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	15	14	3	3
W okresie od 1 do 5 lat	10	10	2	2
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	25	24	5	5
Minus koszty finansowe	1	-	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	24	24	5	5

34. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie inwestycyjnego poziomu ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Powyższy cel realizowany jest poprzez przyjęte w Grupie regulacje wewnętrzne. Jednostka dominująca jest podmiotem, który jako jedyny odpowiada za prowadzenie polityki dłużnej Grupy oraz zawieranie transakcji zabezpieczających.

Grupa monitoruje podstawowy wskaźnik zadłużenia jakim jest współczynnik określający relację długu netto do wielkości EBITDA szacowany na bazie wielkości skonsolidowanych. Na dzień bilansowy wielkość tegoż wskaźnika wyniosła 1,9. Obowiązujące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego regulacje wewnętrzne Grupy zakładają, iż maksymalny poziom wskaźnika zadłużenia Grupy nie powinien przekroczyć wartości 3,0.

Wartość powyższego wskaźnika jest cyklicznie monitorowana również przez instytucje finansujące Grupę oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na ocenę wiarygodności kredytowej Grupy, a przez to na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania dłużnego.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014 (przekształcone)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 678	2 561
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 192	3 189
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(1 669)	(1 932)
Zadłużenie netto	4 201	3 818
EBITDA	2 196	2 307
Zadłużenie netto / EBITDA	1,91	1,65

35. Aktywa i zobowiązania warunkowe**35.1. Zobowiązania warunkowe**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa ujmuje zobowiązania warunkowe w kwocie 217 mln zł (175 mln zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

Jako zobowiązania warunkowe Grupa ujmuje przede wszystkim tytuły dotyczące spraw spornych przeciwko spółkom Grupy ENERGA, dla których wygranie przez spółki jest prawdopodobne i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Największą pozycją zobowiązań warunkowych stanowią sprawy sporne związane z infrastrukturą energetyczną spółki ENERGA-OPERATOR SA usadowioną na prywatnym gruncie. Grupa tworzy rezerwy na zgłoszone spory sądowe. W przypadku niepewności co do zasadności kwoty roszczenia lub tytułu prawnego do gruntu Grupa rozpoznaje zobowiązania warunkowe. Na dzień 31 grudnia 2015 roku oszacowana wartość tych roszczeń wykazana jako zobowiązania warunkowe wynosi 164 mln zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 roku było 94 mln zł.

35.2. Aktywa warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa uznaje za aktywa warunkowe kwotę 36 mln zł (38 mln zł na dzień 31 grudnia 2014 roku). Główna pozycja składająca się na tę kwotę dotyczy sprawy spornej z PKN ORLEN SA opisana w nocie 37.1.

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	3 004	3 219
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	5 468	5 925
RAZEM	8 472	9 144

37. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy**37.1. Sprawa sporna dotycząca PSE S.A. i PKN ORLEN S.A.**

W dniu 27 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie z powództwa ENERGA-OPERATOR SA przeciwko PKN o zapłatę kwoty 46,2 mln zł, po jej ponownym rozpoznaniu. Sąd zasądził na rzecz ENERGA-OPERATOR SA całość roszczenia dochodzonego pozwem, tj. 46,2 mln zł, wraz z odsetkami naliczonymi za okres od 30 czerwca 2004 roku. Całość należności na rzecz ENERGA-OPERATOR SA po uwzględnieniu odsetek ustawowych naliczonych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi ponad 110 mln zł. Wyrok nie jest prawomocny.

38. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy.

Podpisy członków Zarządu oraz osób odpowiedzialnych za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy Kapitałowej ENERGA SA:

Dariusz Kaśków .....
Prezes Zarządu

Mariusz Rędaszka .....
Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Grzegorz Ksepko .....
Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Marek Pertkiewicz .....
Dyrektor Departamentu Finansów

Karol Jacewicz .....
Dyrektor Wydziału Sprawozdawczości Finansowej

Gdańsk, 14 marca 2016 roku